

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona elok. 30 - Wed. Aug. 30, 1989

FINNISH AMERICAN WEEKLY

85 vuosikerta LXXXV No. 34 45 cents

Piiat, tukkilaiset ja heinäväki löysivät yleisönsä

Talkootanssit ihastutti

Fitchburg State Collegen Weston Auditoriumin näyttämöllä kukoistivat kesäisen vihreät koivut sulassa sovussa viikatteen, maitotonkkien ja pärekorien kanssa viime keskiviikkona, kun jyväskyläläinen harrastajateatteri Kulissi marssitti lavalle monikymmenpäisen näyttelijäjoukkonsa.

Monisatapäinen yleisöjoukko sai katsottavakseen parituntisen laulunäytelmän, johon kuului monia Suomen kansan suussa kuluneita tuttuja kappaleita ja reippaita tansseja. Aplodit olivat lämpimät: suomalaisten vierailut ovat aina odotettuja.

Saiman puistossa tilaisuuden jälkeen kahvia nauttineet ja näyttelijöitä tapaamaan tulleet Eino ja Paula Parker ja Aili Weeks Fitchburgista sekä John Manning West Boylstonista vakuuttivat tyytyväisyyttään näytelmään.

"Juoni oli oikein mukava ja se laulaminen oli niin kaunista," Paula Parker kehui suomalaisnäyttelijöitä.

jatkuu sivulla 14

Talkootanssin esittäjät yhteiskuvassa omassa latoteatterissaan.

Amerikan valtioiden järjestöltä OAS:lta

Kolumbialle tukea huumekauppaa vastaan

WASHINGTON, - Amerikan valtioiden järjestö OAS ilmoitti äskettäin tukevansa Kolumbiaa sen aloittamassa laajamittaisessa taistelussa huumekauppaa vastaan.

OAS:n pysyvä neuvosto kokoontui hätäkokoukseen Washingtonissa Kolumbian pyynnöstä. Järjestö sanoi pitävänsä tarpeellisena, että huumeongelmaa käsittelevä jäsenmaiden ministerien kokous järjestettäisiin.

Kolumbian suurlähettiläs Leopoldo Villar Borda sanoi kokouksessa, ettei kysymyk-

sessä ole vain Kolumbiaan suuntautuva sota, eikä Kolumbia voi käydä sitä yksinään.

Yhdysvaltain presidentti George Bush ylisti järjestölle lähettämässään viestissä Kolumbian presidentin Virgilio Barcon päätöstä ryhtyä tiukoihin rangaistuksiin huumeiden salakuljettajia vastaan ja luovuttaa huumekaupan päätekijöitä Yhdysvaltoihin tuomittaviksi. Yhdysvallat on Kolumbian kokaiinin päämarkkina-alue.

Kolumbian hallitus on pidättänyt perjantaina alkaneis-

sa etsinnöissä noin 14,000 ihmistä, takavarikoinut 134 lentokonetta ja miljoonien dollareiden arvosta muuta omaisuutta, kertoivat poliisi- ja armeijälähteet äskettäin.

Presidentti Virgilio Barcolla on edessään arkaluontoinen tehtävä huumekaupasta epäiltyjen luovuttamisessa ulkomaille. Barco kertoi hiljattain hallituksen kumoavan korkeimman oikeuden kahden vuoden takaisen päätöksen, jonka mukaan huumerikollisten luovuttaminen muihin maihin on perustuslain vastaista.

Kysymys luovuttamisesta jakaa kolumbialaisten mielipiteet, ja se on vaikuttanut maan suhteisiin Yhdysvaltojen kanssa, joka haluaa huumekuninkaat Yhdysvaltoihin oikeuden eteen. Presidentti George Bush sanoi Barcon päätöstä rohkeaksi eleeksi.

Yhdysvaltain oikeusministeriö on kieltäytynyt nimeämästä haluamiaan kolumbialaisia, koska se pelkää heidän häviävän maan alle. Virallisten lähteiden ja Kolumbian johtavan lehden Semanan

mukaan yli sataa kolumbialaista odottaa kuitenkin huumesyytte Yhdysvalloissa.

Jotkut Kolumbian julkisuuden henkilöt, varsinkin vasemmistolaiset johtajat, katsovat luovutuksen merkitsevän kansallisen itsemääräämisoikeuden rikkomista.

Kolumbialainen kirjailija, Nobel-palkinnon saanut Gabriel Garcia Marquez on sanonut sanomalehtihaastattelussa, että Kolumbia ei voi luopua suvereenisuudestaan ja luovuttaa sitä muille maille.

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8 - 10

- Esa-Pekka Salonen is new conductor of L. A. Philharmonic
- Tribute to Jack Ujanen
- Roy Helander reviews "Talkootanssit"
- TORI '89 coming to Saima Park

Sisäsivuilla:

- Veikko Ahvenainen viettää 50-vuotistaiteilijajuhlaansa sivu 2
- Floridan kuulumisia sivu 5
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1989. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months. *Raivaaja*, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

Rasismi puhuttelee

Mustan nuorukaisen viime viikkoinen murha Brooklynin Bensonhurst asuinalueella muistuttaa meitä ikävällä tavalla, miten vakaasti rasismi on yhä edelleen juurtunut amerikkalaiseen yhteisöön.

Valkoisen nuorisojengin uhriksi joutunut 16-vuotias Yusef Hawkins sai surmansa vain siksi, että oli ihonväritään musta, ja että hän sattui kävelemään Bensonhurstin kaduilla, minne "mus-tilla ja puertoricolaisilla ei ole asiaa"...

Miksi näin? Eikö todellakaan minkäänlaista edistystä ole tapahtunut sitten 1960-luvun suurten siviilioikeusmarssien? Emmehän vain ole ottamassa taka-askeleita ja palaamassa aikoihin, jolloin mustat karsinoitiin omiin valkoisista täysin erillisiin karsinoihinsa?

Kukaan ei synny rasistiseksi. Rasismi on elinympäristömme ja olosuhteittemme tuote. Lapset omaksuvat vanhempiensa ja kasvattajiensa asenteet seuraamalla heidän esimerkkiään.

Ainoa keino päästä eroon rasismista on opastaa ja kasvattaa nykyinen sukupolvi uuteen ajattelutapaan. Meidän tulee saada heidät katsomaan ihmisen sisimpään sen sijaan, että tyytyisivät tuijottamaan vain hänen ihonsa väriä.

SAINT-PIERRE SUOMEN SUVESTA

Minä olen siellä (Suomessa) nähnyt kesiä, ihanampia kuin konsanaan tropiikissa, päiviä, jotka eivät tiedä yöstä, järviä niin täynnä joutsenia, sorsia, kurppia ym., että näytti kuin olisivat kaikkien jokien linnut tulleet sinne pesimään.

Bernardin de Saint-Pierre

SYKSYN LEHDET

Ne ovat vielä puissa ja ovat vain muuttaneet väriä; oltuaan vihreitä ne ovat nyt auringonnousun ja erilaisen auringon nousujen värisiä; niistä syntyy runsas ja loistava kultakudelmä. Liian usein katselemme tuollaisia näkyjä kuin kävisimme sokeina, tietämättä minne matka vie tai miksi kuljemme, pitäen pahana sitä, mikä on hyvää, ja hyvänä sitä, mikä on pahaa, ja eläen todella täysin tietämättöminä.

Madame de Sévigné tyttärelleen

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

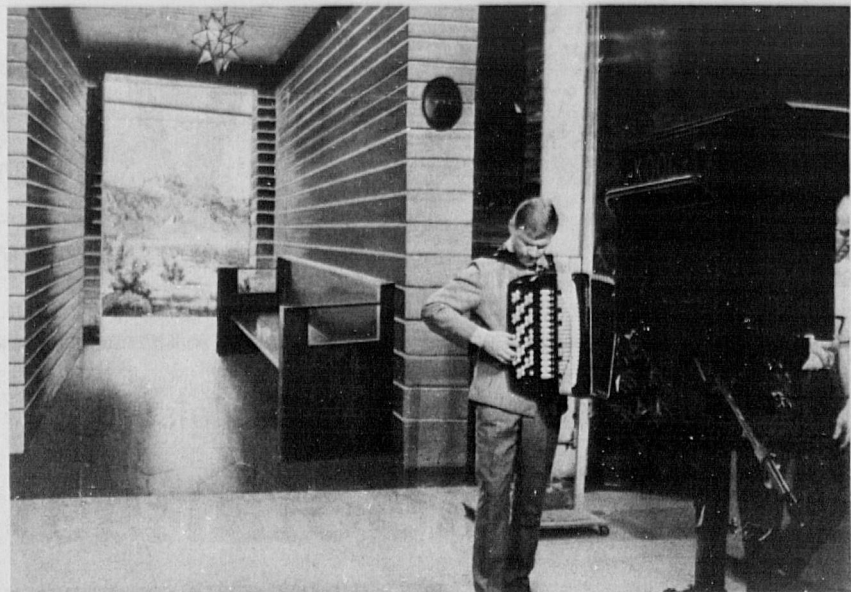
TELEPHONE (508)343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Veikko esiintymässä televisiossa Phoenix Arizonassa vuonna 1966.

Veikko Ahvenainen 60 vuotta elämää - 50 vuotta harmonikkaa

Veikko Ahvenainen maailmankuulu suomalainen harmonikkavirtuoosi, täyttää syyskuun 24 p:nä 60 vuotta. Merkkipäivää juhli-taan lukuisilla konsereteilla Suomessa ja Ruotsissa. Juhlavuoden pääkonsertti pidetään Helsingin Finlandia talossa syyskuun 16. p:nä.

Tilaisuuteen, joka televisioidaan ja radioidaan, on tulossa yli 400 esiintyjää eri puolilta maailmaa. Myöskin Yhdysvalloista saapuu vieraita konserttiin, Veikko on pyytänyt ystävänsä laulaja Hannu Mäkipuron yhdeksi esiintyjäksi.

Veikko Ahvenainen on Yhdysvalloissa kaikille amerikansuomalaisille hyvin tuttu nimi. Hän on esiintynyt täällä enemmän kuin kukaan toinen suomalainen artisti ja hän on tehnyt suomalaista harmonikkataidetta tunnetuksi kaikkialla Amerikassa hyvin menestyksellisesti.

Lienee paikallaan tässä lukijoillemme kertoa lähemmin Veikon pitkään jatkuneesta urasta, jossa on myöskin amerikansuomalaista historiaa.

Hanuri osto- ja myyntiliikkeestä

Siitä on peräti viisikymmentä vuotta kun Kuopiossa seitsenlapsisen perheen Veikko-poika tapasi kohtalonsa. Se oli kaksirivinen hanuri, jonka hän näki osto- ja myyntiliikkeen ikkunassa. Veikko ihastui siihen niin kiihkeästi, että päätti hankkia pelin itselleen, vaikka raha oli tiukalla eikä sitä riittänyt hanurin ostoon.

Jos jotain oikein kovasti tahtoo, niin kyllä keinot löytyvät. Poika kantoi aamuisin kahta sanomalehteä, Savon

Sanomia ja Savon Työmiestä, kunnes sai rahat hanurin ostoon. Kaksirivinen siirtyi liikkeen hyllyltä Veikon haltuun. Se maksoi 5.60 Smk eli noin \$1.25 siihen aikaan, muistellee Veikko.

Parisen vuotta Veikko soitti kaksirivistä, ja soiton alkeet hänelle opetti Kuopion kuuluisin muikkukauppias Matti Lungren, joka oli ollut Pietarin kuulussa sirkuksessa soittajana.

Parin vuoden jälkeen Veikon teki mieli oikeaa kunnan "viisirivistä" ja niinpä hän me-

ni pankinjohtajan puheille pyytäneen lainaa 500 markkaa hanurin ostoon. Sekös huvitti pankinjohtajaa kun yksitoistavuotias miehenalku kävelee sisään pankkiin vekseliä tekemään. Johtajaa huvitti juttu niin suuresti, että lupasi rahat siltä istumalta, jos vaan saan nimen siihen "pitkään pape-riin".

Nimi heltisi kuopiolaiselta tehtailijä Yrjö Nurmelta. Hyväoppinen poika alkoi pian vedellä viisirivisestään tansseja soitellen savolaisyleisölle.

jatkaa seuraavalla sivulla

Nimipäivät

Syyskuun 11 p., Santeri, Ale, Aleksanteri, Ali
Syyskuun 12 p., Valma
Syyskuun 13 p., Orvo
Syyskuun 14 p., Iida
Syyskuun 15 p., Sirpa
Syyskuun 16 p., Hellevi, Hillevi, Hille
Syyskuun 17 p., Aili, Aila

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1989: Yhteensä: \$10,347.85

Westminsteriläisen Mary Lehtosen muistolle
Irene ja Ardy Kamila, Westminster, MA \$10.00

Dennisportilaisen Uno Walter Nelsonin muistolle
Ellen ja Olavi Wäänänen, Los Altos, CA \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

Korjaus: Wilfred Riihimäki oli vahingossa muuttunut Walfridiksi viime viikon numerossa.

VEIKKO...
jatkoa edelliseltä sivulta

Tanssikeikoilta rahat konsertteihin

Nuorella Veikolla oli ammatinvalinnassa hankaluuksia: ei luonnistanut kultasepän oppi, eikä veturinlämmittäjäkoulu. Äiti olisi halunnut pojalle "kunniallisen" ammatin, mutta Veikon mieli teki kiertueille, ja niin hän aloitti esiintymisen koulunkäynnin ohella yhdessä monien viihdetaitelijoiden kanssa.

Pitkälle on kuopiolaispojan tie noista ajoista vinyt. Konserttilavat ovat tulleet tutuiksi niin idässä kuin lännessäkin. Mutta ennen kuin ulkomalaiset kiertueet alkoivat, Veikko soitti tanssikeikkoja 50-luvulla oman yhteensä kanssa.

Samalla hän aloitti konsertt esiintymiset ja rahoitti konsertit tansseista saamallaan rahoilla.

Konsertit menivät usein miinuksien puolelle, muistelee Veikko. 1960-luvulla järjestelin iskelmälaulukilpailuja etsien uusia laulajia levy-yhtiöille. Tuona aikana löysin monia tänäänkin tunnettuja laulajia, mm. Reijo Taipale,

Anneli Sari, Taisto Tammi Eija Merilä ja Tapani Kansa ovat näistä kilpailuista löydettyjä laulajia. He ovat tulleet kuuluisiksi Suomessa ja tehneet paljon levytyksiä.

Amerikka kutsuu

- Ollessani Vaasassa tanssikeikalla tuli kadulla vastaan lapsuudenystäväni, jota en ollut nähnyt vuosiin. Hän oli Paul Oksman. Tavattuamme siinä yhtäkkiä ja aikamme puhuttuamme huomasimme, että Paulista oli tullut baritonilaulaja ja minusta hanuristi. Siinä samassa päätimme, että teemme yhdessä konserttikiertueen läpi Amerikan.

- Suunnitelma toteutui seuraavana vuonna ja niin alkoi ensimmäinen konserttimatkani Amerikassa helmikuussa 1963. Lähdimme liikkelle Floridasta, sitten seurasivat Texas, Arizona, California, Oregon, Washington ja edelleen Canada, ja sieltä jälleen Minnesotaan ja Michiganiin sekä Uuteen Englantiin. Viimeiset konsertit annoimme New Yorkissa tuoukokuussa.

Walter Eriksson ja Veikko Imatralla Brooklynnissa vuonna 1974.

- Matkamme kesti yli 4 kuukautta ja ajoimme tuona aikana noin 40,000 mailia. Matkani oli minulle elämys, paitsi että meillä oli hyviä konsertteja ja paljon yleisöä, tutustuin ensi kerran amerikansuom-

lasiin, vierailimme heidän kodeissaan ja harva se päivä olimme saunassa konsertin jälkeen. Tuolla matkalla solmin paljon ystävyssiteitä, jotka ovat säilyneet tänne saakka hyvin lämpiminä.

konsertissaan Berkeleyn Veljeys-Seuran haalilla. Hän oli harmonikan maestro John Molinari, eräs maailman arvostetuimpia harmonikkataiteilijoita.

Tuosta tapaamisesta kehittyi vertaansa vailla oleva ystävyys ja taiteilijat päättivät ryhtyä esiintymään yhdessä.

Konsertteja ja levytyksiä Amerikassa

1960-luvulta lähtien Veikko on kiertänyt Amerikkaa ristiin rastiin, melkein kaikissa osavaltioissa. Suomalaisen harmonikkataiturin säveliä ovat kuulleet niin amerikansuomalaiset kuin muutkin kansallisuudet.

Monet amerikansuomalaiset muistavat nämä kaksi taituria, kun he tulkitsivat Sibeliuksen Finlandian tai Mozartin Figaron Häät. Ne olivat musiikin huippuhetkiä. Taiteilijat esiintyivät yhdessä myös Uudessa Englannissa monia kertoja.

Amerikkalainen äänilevy-yhtiö Accordia Records on julkaissut Veikon soittamana toistakymmentä LP-levyä Amerikan markkinoille ja useimmilla suomalaisilla onkin näitä Veikon levyjä, jotka sisältävät meille tuttua suomalaista musiikkia. Veikko on myöskin tehnyt levytyksiä Walter Erikssonin kanssa Standard Colonial levymerkille.

Molinari, jolle suomalaiset antoivat lempinimen "Jussi Mylläri," kuoli viime helmikuussa kotonaan Oaklandissa sairastettuaan sitä ennen vaikeaa syöpää. John Molinari oli suomalaisten ystävä ja hän piti suomalaisista ja saunasta. Usein hän vieraili Oaklandissa Mäen saunassa College Avenuelia.

Ollessaan konserttimatkalalla Californiassa v. -68 Veikko tapasi merkittävän henkilön

Veikon taitelijauran kerronta jatkuu seuraavassa numerosa.

Veikko John F. Kennedyn lentokentällä vuonna 1972 yhdessä Paul Oksmanin ja Arthur Carlsonin kanssa. Takana on pitkä konserttimatka ja paluu vähäksi aikaa kotimaahan.

John Molinari

Muovijäätelöä, tuhkakuppeja, T-paitoja, aurinkolaseja

Turistirihkama käy kaupaksi New Yorkissa

Pienessä matkamuis-
tomyymälässä Times Squa-
rella edestakaisin pyörinyt
Mae Marshall Normanista
(Okla.) ei ollut itse asiassa
aivan varma, mitä hän tekisi
kuudella posliinisella sormus-
timella, joihin jokaiseen on
kauniilla käsialalla kirjoitettu
"New York, New York", mutta
kun koko setti maksaa vain
9,54 dollaria, niin kuinka hän
voisi vastustaa?

Niinpä hän työnsi tyytyväi-
senä sormustimet koriinsa ja

raivasi tiensä kassalle kaik-
kien täpötäynnä olevien hylly-
jen läpi. Ja onnistui matkan
varrella välttämään kokonai-
set pinot houkuttelevia mat-
kamuistoja: lautasia, hammas-
tikun pitimiä, tuhkakuppeja,
porsaanmuotoisia pankkeja,
kolikkokukkaroita, pronssisia
Empire State Buildingeja
(\$7,99 lämpömittarin kera,
\$16,99 jättiläiskoossa, mutta
ilman lämpömittaria), laseja,
kuppeja jne. Ja kaikissa lu-

moava Big Apple -symboli ja
jossain pohjassa kaiverrus
"made in Korea" tai "made in
Taiwan".

Aivan, matkamuistobisnek-
sellä pyyhkii todella hyvin.

Kauppojen omistajilla on
syytä leveään hymyyn. Turis-
teja lappaa ovista sisään jat-
kuvana jonona ihastelemaan
Vapauden patsas -kynänte-
roittimia (\$2,95 kappale), Va-
pauden patsas -kyniä (\$3,65
kappale) ja Vapauden patsas-

aurinkolaseja (\$2,95).

"Japanilaiset ja ranskalai-
set ovat kaikkein van-
nouteimpia Miss Vapauden
ihailijoita. New Yorkissa a-
suvat ihmiset katsovat ole-
vansa liian hienostuneita
käyttääkseen mitään "I love
New York" T-paitaa, sen sijaan
he kiskovat niskaansa paidan,
jossa on New York City Bal-
letin tunnus tai jotain muuta
vastaavaa", selostaa yhden
matkamuistoputiikin pitäjä las-
kiessaan päivän kassaa ja jat-
kaa, että ulkomaalaiset osta-
vat usein 7-8 T-paitaa kerral-
la.

Hyvä mieli yhdelle, helppoa
rahaa toiselle. Vai miten sen
sanoisi?

Monista ongelmista huolimatta

Kehitysmaalaiset kannattavat halpatuontia

DHAKA, Bangladesh - Kol-
mannessa maailmassa kan-
natetaan ajatusta, että maat
voisivat jalostaa tuottamansa
raaka-aineet mahdollisimman
pitkälle itse. Esimerkiksi puu-
villa pitäisi jalostaa vaatteiksi
siellä missä se kasvaa: kehi-
tysmaissa.

Teollisuusmaissa kehitys-
maiden vaateviennille on kui-
tenkin asetettu korkeita es-
teitä, ja monet niistäkin, jotka
kannattavat periaatteessa oi-
keudenmukaisempaa kaupan-
käyntiä, haluavat puuvillan
raaka-aineen jalostettavaksi
pohjoisen tehtaissa.

Halpatuontia kehitysmaista
on vastustettu muun muassa
sillä perusteella, että vaat-
teiden ompelu kehitysmaissa
riistää työvoimaa. Työläisten
palkat ja työolot ovat surkeat
samaa aikaan kun tehtaiden
omistajat - jotka usein ovat

kotoisin teollisuusmaista -
käärivät suunnattomia voitto-
ja.

Asiasta on kiistelty jo vuo-
sia, mutta kolmannen maail-
man työntekijöiden mielipi-
teitä on kartoitettu vain har-
voin.

Esimerkiksi Intian kainalos-
sa sijaitsevassa pienessä
mutta väkirikkaassa Bangla-
deshissa tekstiiliteollisuus on
maan nopeimmin kasvava e-
linkeino. Valmisvaatteet tuo-
vat jo lähes kolmanneksen
kaikista vientituloista.

Pääkaupungin Dhakan ja
kaakkoisen satamakaupungin
Chittagongin ympärille kes-
kittynyt teollisuus työllistää yli

200,000 naista. Useimmat
arvostavat työpaikkojaan, vai-
ka moni heistä tunnustaa
palkkojen ja työolojen olevan
kehnöt.

Arvostusta luo se tosiasia,
että tehtaissa työskentelyn
vaihtoehdot ovat vielä huo-
nompia: joko piiksi tai maa-
työläiseksi, joilla palkka on
todella mitätön ja vapautta ei
laisinkaan.

Maailman köyhimpiin mai-
hin kuuluvan Bangladeshin yli
50 miljoonasta naisesta vain

alle kolmannes osaa lukea.
Yhteiskunnan parhaimmat työ-
paikat ovat miesten miehittä-
miä, sillä vain ani harva nainen
on saanut hyvän koulutuksen.

Työ tekstiilitehtaissa mer-
kitsee nousua täydellisestä
taloudellisesta riip-
puvaisuudesta ja epäinhimil-
lisestä kohtelusta, jota naiset
ovat piikoina saaneet kokea.

Esimerkiksi miehestään e-
ronnut dhakalainen Banu ju-

listaa, että "vaatteet ovat an-
taneet minulle uuden elämän".

40-vuotias leskinainen Ja-
milla Begun puolestaan selit-
tää, että "minulla ei ollut ai-
kaisempaa kokemusta eikä
koulutusta, mutta koska mi-
nulla on työpaikka vaateteht-
taissa, olen selviytynyt".

Hän kertoo, että monet hä-
nenlaisensa lesket ovat löytä-
neet tehtaista sellaista talou-
dellista turvaa, jota he muuten
eivät voisi kuvitellaakaan.

Imatra Seura
740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426
Veikko Laiho, puh.joht.
SAUNA TILAUKSESTA

**Suomen
Pääkonsulinvirasto**
Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550
Pääkonsulinvirasto on ylei-
sölle avoinna passi-ym.
asioissa maanantaista per-
jantaihin klo 10-1 välisenä
aikana.

DANIELSON OIL CO.
ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping
Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.
Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May
593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590
GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

The Robert H.
Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village
Tel. 774-3284 Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.
FUNERAL DIRECTORS
5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220
In continuous service to the community since 1849

Floridan kuulumisia

New Port Richey, Fla.

New Port Richey'n kuulumisia

Lämmintä on ja kesä on ollut kuivan puoleinen. Hiljaista kylläkin on kun klubin toiminta on kesälomalla. Nyt kuitenkin toiminta alkaa loka-kuun alussa.

Ensimmäisenä tiistaina on Bingo. Neljäntenä päivänä on kuukausikokous kello 3 iltapäivällä ja sen jälkeen on Pot Luck tarjoilu. Torstaina 5 p:nä on peli- ja seurusteluilta. Siellä sitten tavataan.

Meidän klubimme jäsenistä on ollut sairaslistalla tämän kesän aikana seuraavat: Lorna ja Edward Johnson. Molemmat olivat sairaalassa ja hoitolassa. Kuitenkin kävi niin, että kuolivat vain viikon välein. Olivat kotoisin Dollar Bay, Mich.:sta. Hautaus tapahtuu siellä.

Aune Puntereri, pitkäaikainen klubin jäsen, sairasteli vuosia ja nyt hiljattain kuoli. Hänellä oli kotihoitaja viime aikoina. Hän oli New Yorkista tänne tullut. Sukulaisia ei ollut muita kuin miesvainajan veljesten perheet. Muistopalve-

lu tapahtuu New Yorkissa. Otamme osaa suruun.

Dorothy Nyback ja Viola Hannula ovat jo kotona. Olivat kummatkin sairaalassa leikkauksella. Hyvin toipuivat.

Violet Trani kaatui sillä seurauksella että jalasta särkyi luu kolmesta kohdasta. Kuitenkin on kotonaan.

Edna Mattson oli matkoilla Michiganissa, kaatui ja loukasi itsensä niin, että joutui olemaan sairaalassa muutamien päivien. Toivottavasti Edna saapuu kotiin pikapuoliin.

Leikkauspotilaana oli Margaret Pender, meidän klubimme taloudenhoitajan rouva. Hän on nyt kotona ja on toipunut hyvin.

Ida Johnson on hoitolassa, rullatuolin avulla kulkee siellä. Poikettaa tervehtimässä Idaa. Hän on tässä hyvin lähiseutuvilla, keskikaupungilla.

Anna Koski on myös yhä hoitolassa. Hiljattain hänet siirrettiin Whispering Pines Nursing Home.

Ilmari Aro oli muutaman

päivän sairaalassa, nyt kuitenkin jälleen hoitolassa. Aini Laiho on ollut vähän huonokuntoinen tämän kesän aikana. Kuitenkin odottaa klubin toiminnan alkamista, kyllä sitten kaikki virkistyy.

Sanon teille kaikille tervetuloa meidän Finnish American Klubille.

Vieraita: Gerdie Keränen, entinen tämän kylän asukas, nykyisin Lake Linden, Mich. vieraili täällä. Toivottavasti tulet vielä takaisin tänne.

Beatrice ja David Meyersin luona vieraili poika vaimoineen Kansasin valtiosta.

Täältä on useita matkoilla juuri tällä kertaa. Pikku hiljaa kotiutuvat nyt syksyn tullen. Lempi Meriön luon on Suomesta vieraana Satu Kärkkäinen Helsingistä. Vienna Lahden luona vieraili tytär Loraine ala-Michiganista.

Hyvän kesän loppua kaikille lukijoille.

E. R.

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Elok. 24, 1989

Ensiksi tahdomme kiittää Suomi-vierasta pastori Juhani Peltosta viime sunnuntain hartauksetuksesta kodissamme, ja toivotamme hyvää loma-aikaa Floridassa.

Musiikkimaisteri Ed Haapa piti jälleen laulutunnin ja sooloja esittivät Elisa Lindström ja Hilma Laakso Tenho Tamin kanssa.

Keskiviikkona kokoontuivat kodin asukkaat pitämään omaa kokousta ja illalla kokoontui johtokunta puheenjohtaja Reino Laineen johdolla. Puheenjohtaja Laineen toivotamme tervetulleeksi lomansa jälkeen. Toivomme hänelle viisautta ja voimia vaativassa tehtävässä.

Torstaina me pidimme jälleen omat "Ilkamat". Asukkaat panivat parastaan, laulettiin, lausuttiin eikä huumorijutuistakaan ollut puutetta. Pidettiin vielä tietovisailukin.

Saimme surusanoman, sairaskodin asukas Erkki Mäki

kuoli 23 p., 87 vuoden ikäisenä. Otamme osaa omaisten suruun. Mr. Mäen muistotilaisuus vietetään Lepokodin ruokasalissa tiistaina, 29, klo 3 iltapäivällä.

Perjantaina rva Heticon johdolla vietimme hengellisen musiikin iltapäivän. Tässä tilaisuudessa otetaan asukkaiden toivelaulut myös huomioon.

Sydämellinen kiitoksemme teille rakkaat avustajat kulu-neesta viikosta. Hyvää ystävää arvokkaampaa ei voi omistaa.

Kauko Ujanen lahjoitti Jack Ujasen muistolle hibiskus kukkan, jonka istutimme ulos.

Huom! Lepokodin ystävät aloittavat uuden työkauden kesän jälkeen. Ensimmäiset kahviaiset Annan Majalla lauantaina, syysk. 9, klo 1.00. Pitäkää päivä muistissa, siis 9 päivä. Tervetuloa iloitsemaan kansamme.

Lepokotiterveisin
Elina Kuronen

Amnesty valitti YK:lle Kiinan ihmisoikeuksista

LONTOO, Englanti - Ihmis-oikeusjärjestö Amnesty International on kehottanut Yhdistyneitä Kansakuntia ryhtymään tehokkaisiin toimiin Kiinassa tapahtuneiden ihmisoikeusloukkausten vuoksi. Amnesty sanoi Kiinassa tapahtuneiden julmuuksien rikokvan YK:n julistamia perusarvoja.

Amnestyn lausunto perustuu alustavaan selvontekoon, jonka ihmis-oikeusjärjestö on laatinut Pekingin kesäkuisesta verilöylystä ja sen seurauksista.

Amnestyn selvityksen mukaan sotilaat surmasivat Pekingissä kesäkuun 3. ja 9. päivän välisenä aikana ainakin tuhat siviiliä. Lisäksi silmitön ammunta väkijoukkoon haavoitti tuhansia muita. Useimmat kuolleet ja haavoittuneet olivat aseettomia.

Chengdussa, Sichuanin maakunnan pääkaupungissa armeijan joukot tappoivat kesäkuun 5. päivän opiskelijamielenosoitusten jälkeen ainakin 300 ihmistä.

Amnesty painottaa, että kesäkuun sotilaallisten murskatoimien jälkeen Kiinaan levisi "kauhun ilmapiiri", jonka vuoksi

si surmansa saaneiden todellisia määriä on ollut mahdoton selvittää. Sen mielestä 200 kuolleesta siviilistä puhuva hallitus aliarvioi uhrien määrän räikeästi.

Kiinan hallituksen mukaan voimakeinoja tarvittiin opiskelijalevottomuuksien liepeille synnytetyn "vastavallankumouksellisen kapinan" kukistamiseksi. Amnesty puolestaan katsoo, ettei Pekingin tilanne edellyttänyt sen tason voimankäyttöä, jota toteutettiin kesäkuun 4. päivän vastaisena yönä.

Amnesty toteaa, että myös sotilaita tapettiin. "Tämä valitettava reaktio johtui ilmeisesti sotilaiden toiminnasta ja etenkin siitä, että he surmasivat ihmisiä kadulla."

Virallisten tietojen mukaan eri puolilla Kiinaa on pidätetty yli 4,000 mielenosoituksiin osallistunutta. Amnestyn arvion mukaan pidätettyjen määrä on huomattavasti suurempi. Opiskelijoiden lisäksi Kiinassa on pidätetty työläisiä, opettajia, kirjailijoita, maatyöläisiä, taitelijoita, upseereita, yliopistoväkeä ja työttömiä.

Pidätettyjä säilytetään ilmeisesti eristettyinä. Tietävästi poliisit tai sotilaat ovat myös hakanneet ja kiduttaneet heitä.

Osa pidätetyistä on teloitettu pikaoikeudenkäyntien jälkeen. Amnesty arvioi, että teloitettuja on huomattavasti enemmän kuin virallisesti on ilmoitettu.

Mailan matkassa tiedekeskukseen

Heureka tiedekeskus on Vantaan kaupungin ylpeys ja samalla tietysti koko Suomen.

"Presidentin rouva Tellervo Koivisto oli avaamassa juhallisesti tilaisuuden katkaisten takkatikun liekillä nauhan, joka saattoi kaoottisen Focaaltin heilurin liikkeelle."

Näin luin erään toukokuussa ilmestyneen naistenlehden sivulta. Tottakai sitä kertoivat kaikki muutkin, myös päivälehdet, mutta henkilökohdasta nähty on paljon enemmän kuin lehdestä luettu. Ja kun olin lähdyssä Suomeen päätin mennä tutustumaan ja kertoa siitä teillekin.

Lähdetään siis Heurekan tiedekeskukseen.

Ylitettyämme Keravanjoen uuden sillan avautuu eteemme monimuotoinen vaalea, iso rakennus, jossa on kulkimia, pyöreitä ja kaarevia katon osia. Viiden hehtaarin kokoinen tiedepuisto ympäröi sitä ja siellä on pysyviä ja myös vaihtuvia näyttelyjä. E.m. kallioperä näyttelyssä ovat esillä kaikki Suomen kivilajit ja Karl von Linnen kasviluokituksen mukaiset istutukset versovat 80 erilajin voimin.

Mielestäni Tiedekeskuksen tärkeä huimaava kokemus oli pallomainen Verne teatteri, joka on planetario ja superelokuvateatteri, jonne mahtuu kerrallaan 200 katsojaa. Planetarion tähdet ovat moninverroin kirkkaammat kuin muiden planetarioiden, joissa olen käynyt.

Korvia varten on oma osastonsa, jonka kaiuttomassa tilassa kuuli- ja vertailla eri-

laisia akustisia ympäristöjä. Siellä voi myös omin käsin tunnustella miltä tuntuu e.m. tuhansia vuosia vanha Grönlannin mannerjää.

"Ravintoympyrästä on helppo saada selville e.m. miten pitkälle voi pyöräillä yhden suklaapalan antaman energian turvin.

Mikä meitä naisia sitten kiinnostaa tiedekeskuksessa. Luulen, että ihmisen fysiologiaan ja lääketieteeseen liittyvät asiat nyt ennen muuta. Sydänpumppu panee ajattelemaan oman sydämen tilaa, kun näkee miten paljon sydän tekee työtä myös levätessämme.

Kipinäkammiassa voimme selvästi kokea, miten me kaikki yhdistymme maailmankaikkeuteen, ja miten siinä sadaan aikaan illuusioita ja voi myös huomata omien aistien rajat. Siellä olisimme voineet myös kokeilla nuolenpää kirjoitusta savitauluun, mutta jono oli niin pitkä, että se kokemus piti jättää seuraavaan kertaan.

Tämä maailman laajapohjaisin tiedekeskus maksoi 130 miljoonaa ja sen suunnitteluun on osallistunut yli 1,000 tutkijaa ja tieteen harjoittajaa.

Heurekan toiminnanjohtajana toimii Hannu Miettinen. Kysellessäni asioita katsojien saamiseksi uudelleen sain vastaukseksi, että koska noin kolmasosa näyttelyn pinta-alasta tulee vaihtumaan useamman kerran vuodessa, saadaan yleisö tulemaan varmasti aina uudestaan.

Tiedekin muuttuu koko ajan ja tämä laitos pyrkii siihen, että kävijät saavat viime tiedot mitä tiedemaailmassa tapahtuu ja näin tuosta paikasta tulee elävä ja aina uudistuva.

Olin aivan unohtaa, että siellä kaarihallissa oli suurikokoinen maapallo, jonka erimaiden kohdalla olevien reikien kautta voi kuunnella kuulokkeilla näytteen kyseisen alueen kielestä.

Vantaan kaupunginjohtaja Pirjo Ala-Kapee on lausunut, että hänen mielestään Heureka palvelee erinomaisesti esimerkiksi kouluja. Niin että jos menette Suomeen, niin käykää ihmeessä tutustumassa henkilökohtaisesti Heureka tiedekeskukseen. Henkilökohtainen tutustuminen antaa eniten.

Maila Andersson

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Vilja-aitasta autiomaaksi

"Vihreä Tunisia" hautautuu hiekkaan

Pohjoisafrikkalaisen Tunisian keskiosien viljavat maa-alueet ovat peittymässä hiekkaan. Vielä 30 vuotta sitten Tunisia oli merkittävä viljantuottaja ja maata peittivät monin paikoin tiheät metsät. Tänä "vihreä Tunisia", kuten muinaiset roomalaiset aluetta kutsuivat, on muuttumassa autiomaaksi.

Tunisia, jonka vielä 20 vuotta sitten arvioitiin pysyvän ruokkimaan 20 miljoonaa ihmistä, on nyt aliehitettyneen maailman neljänneksi suurin viljan tuojia. Se joutuu ostamaan viljaa 5.5 miljoonaa tonnia vuodessa ruokkiakseen 7.5-miljoonaisen väestönsä.

Seudun maatalousasiantuntijat esittävät hälyttäviä lukuja: Tunisian 164,000 neliökilometrin pinta-alasta puolet on jo aavikoitumisen kynsissä. Hiekkadyynit jatkavat vääjäämättömästi marssiaan uhaten haudata alleen peltoja, teitä ja kokonaisia kaupunkeja.

Tilannetta on pahentanut se, että viimeisten kolmen vuoden aikana sateita ei ole saatu lainkaan tai parhaimmillaankin ne ovat olleet epä säännöllisiä. Kun ennen satoi 350-400 millimetriä vuodessa, on vuotuinen sademäärä nyt vain 100-150 millimetriä.

Eroosio vaikeuttaa tilannetta entisestään. Jos viljelyskelpoista maata menetetään nykyisellä 10,000 vuosivauhdilla, tulee Tunisian peltopinta-ala putoamaan 120,000

hehtaariin vuosisadan vaihteeseen mennessä.

Lisäksi pohjavesivarojen käyttö nykyvauhdilla, 500 miljoonaa litraa vuodessa, vie maan uusiutumattoamat vesivarat pahaan epätasapainoon vuoteen 2000 mennessä.

Ainoastaan Tunisian Välimeren rannikko, joka elää turismilla, ja maan eteläisimmät osat, jotka eivät ole maanviljelysalueita, ovat tulleet toimeen ilman sateitakin.

Sen sijaan viljaa tuot-

tavassa Keski-Tunisiassa maa on nopeasti tuhoutumassa.

- Maaperä on täällä hyvin herkkää, selittää **Mujahid Ashurti**, joka valvoo alueella Tunisian hallituksen ja YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestön FAO:n käynnistämää veden ja maaperän suojelu- projektia.

Ashurtin mukaan eroosiota edistävät maan herkkyyden ohella muut tekijät: ihmisten toiminta - lähes 60 prosenttia maasta on muuttunut käyttö-

kelvottomaksi sopimattomien maatalouskoneiden käytön vuoksi - liiallinen laiduntaminen, laajamittainen metsien hakkuu ja muutokset sademäärissä.

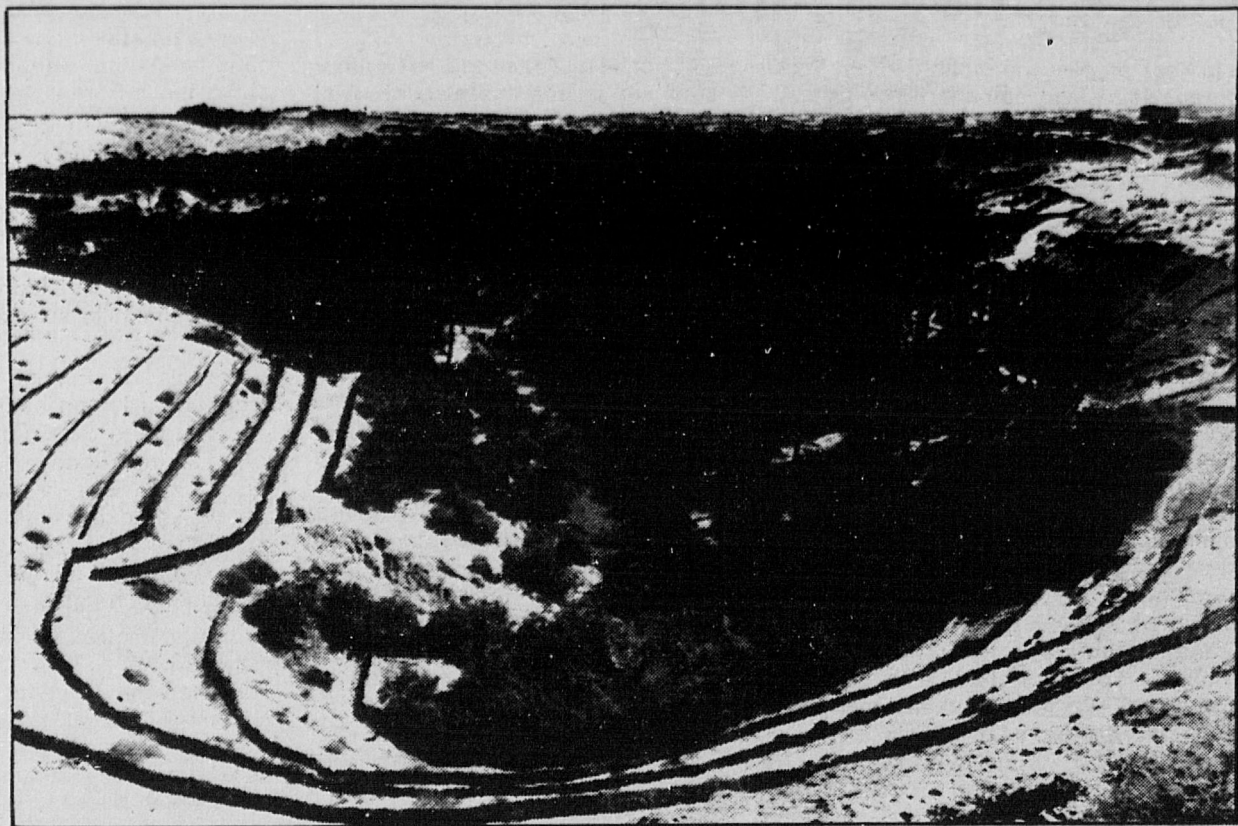
Lohduttoman eroosion ohella Keski-Tunisiassa voi kuitenkin nähdä myös hankkeita, joilla maata yritetään pelastaa.

Kuivilla maakaisteilla koottaa nyt vastaistutettuja puuntaimia ja kivimuureja, jotka estävät maan virtaamisen

pois sadeveden mukana. Kak-tusrivistöt puolestaan pitävät karjan koitolla viljelyksiltä. Maahan on kaivettu allas, josta on tulossa tekojärvi.

Nämä kaikki ovat merkkejä Tunisian hallituksen ja FAO:n projekteista, joita YK:n kehitysohjelma UNDP rahoittaa.

Projektien tarkoituksena on pelastaa, mitä pelastettavissa on; korjata eroosion seuraukset ja saada maa taas tuotamaan.

Tunisia viljavia keskiosia uhkaa nyt aavikoituminen. Eroosiota on pyritty estämään pengerviljelmillä.

Namibia valmistele vaaliluettelo

NAMIBIA - Namibiassa yritetään järjestää YK:n valvonassa maan historian ensimmäiset vapaat vaalit marraskuun alussa. Toistaiseksi kuitenkin vain YK:n edustajat sanovat uskovansa, että tavoitteessa onnistutaan.

Monet osapuolet ovat sitä mieltä, ettei vaalivalmisteluihin ole yksinkertaisesti riittävästi aikaa, sillä äänestäjien rekisteröinti on ollut aivan liian hidasta ihmisten joutuessa kulkemaan pitkiä matkoja rekisteröintipaikoille.

Aikataulun mukaan äänestäjien rekisteröinti olisi saatava päätökseen syyskuun puoliväliin mennessä. Äänestäjien määrän arviointeja vaikeuttaa se, että Namibiasa on tehty väestölaskenta viimeksi 11 vuotta sitten, eivätkä kaikki osapuolet olleet senkään oikeellisuudesta täysin vakuuttuneita.

Vaalit maksavat YK:lle 460 miljoonaa dollaria.

Itse vaalitoimitusta koskeva laki on parhaillaan viimeisessä käsittelyssä YK:n pääsihteerin erityisedustajan Martti Ahtisaaren ja Etelä-Afrikan asettaman hallintojohtajan Louis Pienaarin neuvotteluissa. Neuvotteluiden odotetaan kestävän elokuun loppuun asti.

Suunnitelman mukaan perustuslakia säätävään neuvostoon valittaisiin hieman yli 70 edustajaa.

Swapo, Namibian mustien vapautusjärjestö, on käynyt 23 vuotta sissisotaa etelä-afrikkalaisten hallintoa vastaan Namibiassa ja järjestöä pidetään vaalien todennäköisimpänä voittajana.

EY kieltää norsunluun tuonnin

Pianonvalmistajat ja suurriistan metsästäjät ovat poikkeuksena Euroopan yhteisöjen EY:n jäsenmaissa määrättävälle afrikkalaisen norsunluun tuontikiellolle. Kielolla on tarkoitus suojella afrikkannorsuja, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen.

Kielto koskee myös norsunluusta valmistettuja tuotteita. Poikkeuslupa voidaan kuitenkin myöntää pianonkoskettimien tekijöille ja norsunluusta valmistettavia kunniamerkkejä varten, jos niitä käytetään osana suojeluun perustuvan metsästyksen palkintoina, sanoin EY:n edustaja.

Uhanalaisten eläinten ja kasvien suojelusopimusjärjestö Cites pitää ensi lokakuussa Brysselissä kokouksen, jossa afrikkannorsun sunluu otetaan erityiselle kieltolistalle. Tavoitteena on lopettaa sen kauppa kaikkialla maailmassa.

Afrikkannorsun lukumäärä on viime vuosina hupennut nopeasti ja niitä on nykyään noin 625,000. Hupenemisen huomattavimpana syynä pidetään salametsästystä. Itä-Afrikassa 56 prosenttia luonnonsuojelualueiden norsuista on surmattu.

Turkki sulki rajansa

Turkki sulki viime viikolla Bulgarian vastaisen rajansa hillitäkseen turkkilaista syntyperää olevien bulgarialaisten tulvaa maahan.

Tästä eteenpäin vaaditaan viisumi kaikilta maahan pyrkiviltä bulgarialaisilta pakolaisilta. Bulgarian turkkilaiset ovat paenneet joukoittain ilmoittaen syyksi, että heidät yritetään väkisin sulauttaa bulgarialaiseen väestöön.

Palmen murhasta ensiksi epäilty vaatii miljoonaa

Asianajaja Henning Sjöström on esittänyt valtiolle Ruotsin historian suurimman vahingonkorvausvaatimuksen. Sjöströmin 33-vuotias asiakas pidätettiin vuonna 1986 epäiltynä Olof Palmen murhasta, ja nyt hän vaatii valtiolta 1.5 miljoonan kruunun eli noin 250,000 dollarin vahingonkorvauksia.

Kohl tapaa Honeckerin?

Länsi-Saksan liittokansleri Helmut Kohl sanoi viime tiistaina olevansa valmis tapamaan Itä-Saksan johtajan Erich Honeckerin, jos se vain auttaa maiden suhteita viilentäneen pakolaiskiistan ratkaisussa.

Itäsaksalaiset ovat viime aikoina ahtautuneet Länsi-Saksan Itä-Euroopan lähetystöihin ja yrittäneet päästä lähetystöjen kautta länsimaihin.

Sulo F. Wäisänen

HAVELOCK, NC - Sulo F. Wäisänen, 82, Hunter-Moor Mobile Home Park, entinen fitchburgilainen, kuoli huhtik. 16, 1989 Craven County Memorial sairaalassa New Bernissä.

Muistotilaisuus järjestetään perjantaina klo 11:00 aamulla Boskin hautaustöimistössä, 85 Blossom St., Fitchburg, MA.

Hautaaminen tapahtuu Forest Hill hautasmaahan.

Jack Ujanen

LAKE WORTH, FL - Jack Ujanen, 98, 328 S. "D" Street, kuoli elok. 15, 1989.

Edesmennyt muutti Floridaan 15 vuotta sitten Duluth, MN:sta, missä hän työskenteli entisen Industrialisti sanomalehden päätoimittajana.

Hän oli Suomalaisen Lepokodin ja Finnish Workers Educational Clubin jäsen.

Kaipaamaan jäi sisarusten lapsia lapsineen Steven Exel, Keene, NH., Mary Alanko ja Kauko Ujanen, Sault Ste. Marie, Ontario.

Mack Stephenson hautaustoimisto, 1004 South Dixie Hwy, Lantana, huolehti hautauksesta.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen Suomalaisen Lepokodin hyväksi.

Liisa Jääskelä

GREENFIELD, MA - Liisa (Rty) Jääskelä, 92, kuoli elok. 18, 1989 Franklin hoitokodissa Greenfieldissä. Hän oli vuonna 1965 kuolleen Henry Jääskelän leski.

Hän oli syntynyt huhtik. 1, 1897 Suomessa.

Kaipaamaan jäi tytär Helen Rockwood, Greenfield; sisko Hilda Siltalahti Suomessa; 6 lapsenlasta; 3 lapsenlasten lasta; sekä useita sisarusten

lapsia Suomessa.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa Foster, RI:ssa.

Kukkien asemasta vainajaa voi muistaa tekemällä lahjoituksen itse valitsemalleen hyväntekeväisyysjärjestölle.

Keith J. Nivala

WINCHENDON, MA - Keith J. Nivala, 27, 651 Hitchcock Road, entinen westminsteriläinen kuoli elok. 20, 1989 Henry Heywood Memorial sairaalassa kolarissa saamiinsa vammoihin sen jälkeen kun poliisien takaa-ajama auto syöksyi päin Nivalan ajaman poliisiauton kylkeä.

Hän syntyi Gardnerissa Donald E. Nivalan perheeseen ja eli suurimman osan elämästään Westminsterissä.

Hän valmistui Oakmont Regional High Schoolista, Ashburnhamista vuonna 1980 ja kävi Mount Wachusett Community Collegea Gardnerissa.

Nivala työskenteli yhdeksän vuotta state Department of Correctionissa Massachusetts Correctional Institutionissa Shirleyssä. Hän työskenteli myös osa-aikaisesti Westminsterin poliisijoukoissa.

Kaipaamaan jäivät vaimo Diane C. (Holstrom) Nivala; äiti Joan (Wilk) Nivala Cormier, Gardner; isäpuoli Narmand Cormier, Gardner; veli Kevin D. Nivala, Westminster sekä isoäiti Helen Wilk, Dudley.

Hautajaisista huolehti Sawyer-Miller Funeral Homes, 123 Main St., Westminster.

Hautaaminen tapahtui Mount Pleasantin hautausmaahan Westminsteriin.

Kuolleita**Karl S. Hourula**

QUINCY, MA - Karl Sakari Hourula, 87, kuoli elok. 17, 1989 Quincyn sairaalassa vanhuudenheikkouden ja pitkän sairauden murtamana.

Hän syntyi Quincyssä syysk. 6, 1901 Karl (Kaarlo) ja Anna Elizabeth (Liisa) (Luoma) Hourulan perheeseen. Hänen vanhempansa tulivat Suomesta ja asettuivat asumaan Quincyn vuonna 1896. He avioituivat kesäk. 15, 1899 ja olivat ensimmäisiä suomalaisia, jotka hankkivat asunnon Suomi Roadilta.

Heidän ensimmäiset lapsensa olivat kaksostytöt Jennie ja Jessie, jotka kuolivat nuorina. Kaksosten jälkeen syntyivät pojat Karl Sakari ja Leeds Jacob ja tytöt Ethel ja Edna. Leeds ja Ethel Ovaska kuolivat useita vuosia sitten.

Karl kävi yleisen koulun jälkeen ammattikoulun Lynnissä ja työskenteli vähän aikaa paikallisella Fore River Shipyardilla. Sen jälkeen hän aloitti oman vakuutus- ja kiinteistönvälitysyhtiönsä. Jonkin aikaa hän toimi yhteistyössä Richard D. Chase Co:n kanssa ja myöhemmin hän tarjosi apuaan varsinkin monille vanhemmille suomalaisille.

Hourula oli Finnish Congregational kirkon aktiivinen jäsen toimien kirkon rahastonhoitajana, kirkon johtokunnassa, kuorossa ja muissa tehtävissä koko elämänsä ajan. Hän oli myös Fair Havens Rest Homen johtokunnan jäsen Middleboroughissa. Kuollessaan hän oli Masonic Orderin vanhin suomalainen

jäsen, mikä arvo nyt hänen jälkeensä siirtyy hänen sisarensa miehelle Walter Ovasalle.

Kesäk. 11, 1932 pastori William Hokkanen vihki Karlin avioliittoon Aili Kujalan kanssa. Heidän tyttärensä Carol avioitui sittemmin Kenneth Hartin kanssa.

Kaipaamaan jäivät vaimo Aili, joka on hoidettavana Quincyn Nursing Homessa; tytär Carol ja hänen aviomiehensä Kenneth Hart sekä heidän kahdeksan lastaan: Lindsay Arlene, Lowell Stafford, Allison Jeanne, Stephanie Elizabeth, Abigail Ashley, Kevin Bradford, Jessica Lorraine ja Rebecca Noel sekä Karlin sisar Edna, joka asuu Ft. Lauderdaleassa, Floridassa.

Siunauksen toimitti pastori Keijo Aho West Quincy Congregational kirkossa elok. 23, 1989. Hautaaminen tapahtui Quincyn Pine Hillin hautausmaahan.

Hautajaisten jälkeen Ladies Aid piti kirkossa muistotilaisuuden.

EY-maista ruoka-apua Puolaan lähiaikoina

BRYSEL, - Belgia, Ensimmäiset erät Euroopan yhteisön elintarvikeavusta Puolalle lähtevät liikkeelle lähipäivinä. EY:n komissio on päättänyt, että sen rahoittamana rahdataan puolalaisille ensimmäiseksi 10,000 tonnia häränlihaa, jota on varastoituna Saksan liittotasavaltaan.

Seuraavaksi EY-maista toimitetaan Puolalle 200,000 tonnia vehnää ja 100,000 tonnia ohraa. Vehnä kuljetetaan niinikään Saksan liittotasavalta ja ohra Belgiasta ja Ranskasta.

Elintarvikkeiden on oltava perillä viimeistään lokakuun alussa, mutta EY uskoo niiden toimitusten sujuvan nopeasti Puolan hankalan elintarviketilanteen vuoksi.

Liha ja vilja ovat osa avusta, josta EY teki päätöksen noin kuukausi sitten. EY ostaa jäsenmaistaan elintarvikkeita ja maksaa niiden kuljetuksen Puolaan. Avustusten kokonaismäärä on 125 miljoonaa

ecua (noin 600 miljoonaa markkaa).

Avusta suurin osa on lihaa, koska pihveillä on perinteisesti keskeinen osa puolalaisten ruokavaliossa.

Vehnää avun puitteissa toimitetaan kaikkiaan 500,000 tonnia ja ohraa 300,000 tonnia.

Euroopan yhteisö on lisäksi kutsunut uudelleen koolle kaikkiaan 24 maan kokouksen, jossa jatketaan neuvotteluja länsimaiden Puola-avun koordinoimisesta. Edellisen kokous pidettiin elokuun alussa Brysselissä, mutta sen tulokset jäivät laihoiksi.

Kokouksessa Suomi, muut pohjoismaat ja suuret viljan tuottajamaat suhtautuivat nyrpeästi elintarvikkeiden toimitamiseen Puolalle. Moni maa myös haluaisi päättää mahdollisista avustustoimistaan ilman EY:n esittämää koordinoimista.

EY:n komissiolle annettiin tehtäväksi avun yhdenmukais-

taminen Pariisissa heinäkuussa pidetyssä seitsemän rikkaimman teollisuusmaan huipukokouksessa.

EY:n ohella ovat Yhdysvallat, Itävalta ja Sveitsi ilmoittaneet antavansa elintarvikeapua Puolalle. Yhdysvaltain avun suuruus on 50 miljoonaa dollaria (yli 210 miljoonaa markkaa). Sveitsi ja Itävalta eivät ole eritelleet apuaan.

Sahapalosta suurvahingot

Töysän kunnassa Pohjanmaalla sattui sahapalo, jonka vahingot nousivat arvioiden mukaan noin 10 miljoonaan markkaan.

Tulipalo tuhosi Kitulankosken Saha Oy:n saharakennuksen, lajitteluosaston, lämpökeskuksen ja kaksi varastorakennusta.

Saha ehti toimia noin 70 vuotta ja työllisti 50 henkeä. Uutta sahalaitosta aletaan rakentaa välittömästi.

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO**RUSSELL W. MAY**

Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

**FRANK H.
MILES
COMPANY**

1158 Main St., Holden, MA

Hautatoimituksia
vuodesta 1896**BOSK FUNERAL HOME**

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

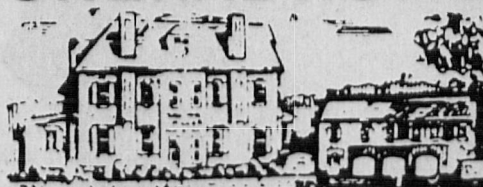
FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALSServices Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

NORDGREN**HAUTAUSTOIMISTO**300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161**ARTHUR R. NORGREN**

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKARichard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

*The Finnish-American***RAIVAAJA****Salonen chosen conductor of Los Angeles Philharmonic**

The appointment of Esa-Pekka Salonen as music director of the Los Angeles Philharmonic may herald a new philosophical direction for the orchestra.

Ernest Fleischmann, the orchestra's general manager, has been outspoken in recent years about the irrelevance of the traditional format of orchestral performance, and has been quoted as saying that "the orchestra as we know it is dead."

On August 14 Finnish conductor Esa-Pekka Salonen said he agreed to succeed Andre Previn as music director of the Los Angeles Philharmonic because it is a great orchestra with tremendous potential.

The 31-year-old Salonen's appointment was formally announced at a Music Center news conference.

Philharmonic president Michael Connell said Salonen "is dynamic and will help invigorate our program and help attract younger audiences."

Said Fleischmann: "Salonen's vigor, enthusiasm and youthful perspective symbolize all that is distinctive and exciting about the development of the arts in Los Angeles." The appointment

is "sending a signal to the world that we mean business" about the orchestra's future.

Salonen will be the 11th conductor in the orchestra's 70-year history.

He said he felt he already had developed good rapport with its musicians.

Salonen has served as principal conductor of the Swedish Radio Symphony and principal guest conductor of the London Philharmonica since 1985. He also is principal guest conductor of the Oslo Philharmonic.

He will retain his post with the Swedish Radio Symphony when he assumes his new position in Los Angeles. Under the contract, Salonen will assume the directorship at the beginning of the 1992-93 season and will continue through the 1994-95 season.

The contract also calls for Salonen to be with the Philharmonic for 16 weeks each year, two of them at the Hollywood Bowl.

He also will tour and record with the orchestra and will make all artistic decisions, ranging from programming to repertoire and the choice of guest artists.

Salonen said he will play as active role as possible during earlier seasons, auditioning mu-

sicians and planning programs.

Salonen won international attention in 1983 when, with less than a week's notice, he conducted the London Philharmonica in a performance of Gustav Mahler's Third Symphony.

He made his U. S. debut the following year with the Los Angeles Philharmonic and went on to lead the orchestras of West Berlin, New York, Chicago, Boston, Philadelphia, Paris, Montreal, Minneapolis and Washington.

Also a composer, Salonen is known as a champion of contemporary work and a supporter of avant-garde experimentation.

"My experience is you have to combine things, showing that contemporary music is the result of the traditional, the older music," Salonen said. "If you make the right, interesting combination, it works."

Salonen said he also would be interested in directing the Los Angeles Music Center Opera and perhaps one day directing the Philharmonic performing some of his original work, "if I dare."

He said he also looks forward to conducting at the Walt Disney Concert Hall, which is scheduled for completion in 1994.

From reports in the San Francisco Chronicle and the Oakland Tribune.

Finnish-born Esa-Pekka Salonen's penchant for the splashy and the sometimes controversial is expected to bring electricity to his new post.

Thoughts of a wallflower at the Harvest Dance

by Roy Helander

Wasn't that a great turnout for the Jyväskylä "Kulissi" production of "Talkootanssit" at Weston Auditorium last week? Obviously there is still a demand for visiting Finnish troupes and we hope that more of them include New England on their itinerary.

Isn't it odd how little things can get to you!

How about the hat on Heikura, the logger love interest!

Is there such an object as a "non-sexy" hat? Boy, that headpiece really bothered me!

I wish he had either put a crease in it and cocked it or got rid of it.

Can you imagine the trauma of doing your play on a different sized stage each performance?

In Toronto the stage had been so small that they almost fell off of it during the dances, in Volun-tun the performance was out of doors.

In Fitchburg, they had to struggle valiantly with a giant area: great for the dances and chorus numbers, but death to episodic two character scenes where exits and entrances required many wasted steps and seconds of dead space.

How about the lighting? There was no chance to perfect it, just dim and brighten them at will.

There was some grumbling about understanding the actors but don't you agree that the problem was also with the poor acoustics of the hall, the largely post-middleaged audience with inherent hearing problems and their real lack of dealing with the language daily.

Did you get the differences of this play with a 1930 setting and those familiar folkplays of the beginning of the century: Pentti arrived in a car, his first job was to be in Lapland, his mother ruled the roost (shades of women's lib!), Heikura listed "vaccina-

tion" as a positive strongpoint in a son-in-law's favor!

Did you wonder why the show had been done so realistically?

The drab work clothes of the farmers, Pentti's student outfit complete with gray vest and spats, Marjatta's Sunday clothes with only a hint of red in the scarf; the only bright spot was the folk costumes of the musicians.

Did you long for a more choreographed, American musical approach to the movement and dancing?

Did you detect the delightful "murre" of Miina's speech?

Did you feel the energy on the entrance of the peddler, Imppa; the contact made with the audience?

Were you aware of the speech differences between the farmers and the gentry as exemplified by the clergy and the law? How about the old crone?

Every Finnish American drama group had someone who specialized in that type of role. Do you remember who it was in your town?

I wonder what the young people present thought of being mooned by an old lady, back in 1930 yet!

So: did you hear my favorite "sad song"? It didn't really make it even though Marjatta (and Pentti, too) had a great voice. it even though Marjatta (and Pentti, too) had a great voice.

The problem was with the accompaniment, I think. The distance between singer and musicians occasionally made for rocky entrances and the obviously inexperienced string bass player didn't help. I'll play you my orchestral version tape next summer at Kesäjuhlat.

In any case, it was a great night, and I hope we can have a similar one again not too far in the future.

Barnstable, Mass. to celebrate 350th

BARNSTABLE, MASS - The weekend of Sept. 8, 9 & 10 will be a great time in our town.

We will be celebrating the 350th anniversary of the founding of the Town of Barnstable.

A gala banquet will be held Friday Sept. 8 at Tara Hotel.

On Sept. 9 at the Melody Tent an Ethnic Festival will be held starting at 9:00 a.m.

Each half-hour a new ethnic group will perform.

The Finnish American Society of Cape Cod will present *Revontulet*, Fitchburg's Finnish folk dancers, at 4:30-5:00 p.m.

At 12:05 a military band will perform on the Town Green. A tri town event will follow featuring a speaker from Barnstable, England.

A 90' x 45' Mt. Rushmore flag

will fly at the Town Green.

A parade will start at 2:30. Marchers and floats will all adhere to the anniversary theme "Our Heritage - Past, Present & Future."

The Finnish American Society will feature a float in the parade.

All townspeople, their friends and visitors are encouraged to attend the various festivities.

A grand finale is planned for 5:00 p.m.

At 9:00 p.m. there will be a fireworks display at Kalmas Park.

On Sept. 10 churches in the town will conduct services around a historical theme. At noon all church bells and whistles will be heard.

The weekend should be a memorable time.

P. J.

Jack Ujanen: one who fought the good fight

by Eva Haitto
Translated by Roy Helander

Jack Ujanen, the last editor of the former Finnish American newspaper *Industrialisti*, died at the age of 98 on August 15 in Florida where he had lived since his retirement in 1975.

As a tribute to this veteran newsman, we present Roy Helander's translation of the article "Nisuleipä ja kokomaito olivat Jackin vetonaula Amerikkaan" by Eva Haitto from Suomen Silta, No 4, 1984.

The lack of bread possibly drove many emigrants to go across the sea at the beginning of the century. Editor Jack Ujanen left for America enticed by white bread and whole milk.

Jack is one of those people who stay in your heart even though they are out of your sight, whose picture grows in the same ratio that the true worth of humans is clarified with age for the one who remembers.

A monumental nature in the immobile form of a monolith, a rugged Finnish stump of hardwood, a heart of gold.

The reasons for his shyness probably come from his childhood. At that time Jack was treated like Kullervo, but wasn't given Kullervo's fate, saved from it by "American white bread and whole milk."

The humor which flickered under his stern surface is attested to by the remark: "Those are the only dreams in my life that have come true."

This is all in fun, as you must guess. Having turned 93 on Sibelius's birthday, Dec. 8 of last year, Jack, in his Lake Worth home, glows with the desire for life, and has not changed much since last we met in 1975.

The clear echo of his voice and the healthy command of the Finnish language sound especially lovely to the ears of one

who has just arrived from Finland, for our language is suffering from ugly mumps in its homeland. Many modern day Finns could well visit Jack for a cleansing shower of language.

His command of English has been acquired by diligent study. Jack, from the beginning, has been one of those who subscribed to the best American magazines, and by reading them has enlarged both his vocabulary and his horizons.

Jaakko Vihtori Ujanen was born in 1890 in the village of Vitinki in Ylistaro, near Alavuu and Ilmajoki, as one of crofter Tapani Ujanen's seven children.

The croft belonged to an inn. There was an insurmountable fence between those who lived in the croft and the people of the inn.

Jaakko saw the school in the distance across the river as a lad, "but I never saw it from the inside."

The boy learned to read, however, by himself at a tender age, his "ABC's" being the newspapers that lined the walls of his home.

"In addition to them, there was no reading matter at home except for a magnificent Bible and a postilla."

"I read the Bible through once, and when I started to read it a second time, mother forbid it, since it would waste too much kerosene in the lamp."

At the age of ten, Jaakko was sent out as a shepherd to neighboring farms, and when he grew bigger, as a hired hand.

His master had experienced emigration in the "western wonderland where they eat white bread and drink whole milk."

Jack only knew of skimmed milk. A desire to get to that land of bread and milk awoke in his mind.

After travelling about Finland,

the 20-year-old hired hand moved to America.

It was 1910. At first he had the usual emigrant's jobs, quarrying and lumbering, his digs in forest camps and boarding houses.

Jack was an eager learner. He began to study at the *Työväen Opisto* (The Work People's College) and joined the labor movement. This was most natural.

"Everyone remembered the Finnish masters and mistresses, and even though the American bosses weren't as cruel, they knew how to use the emigrants due to the lack of even basic labor laws."

So they joined in a battle for these rights, they wrote about them. Jack wrote local news for *Raivaaja*.

Industrialisti (Industrialist) was founded in 1914. First it was *Socialisti* (Socialist), then *Teollisuustyöläinen* (Industrial Worker) from which it was changed into *Industrialisti*. The name was changed to escape [red baiting].

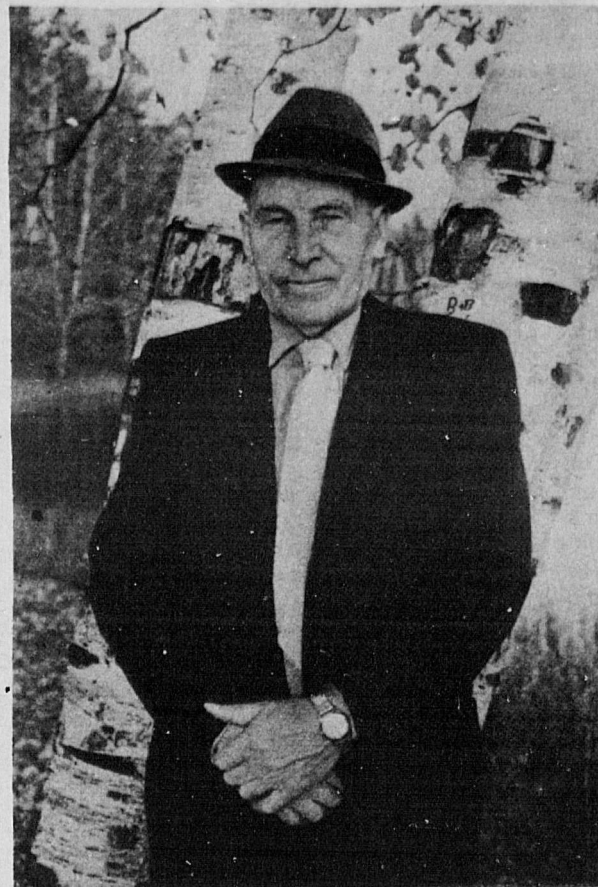
Industrialisti preached the message of the Industrial Workers of the World (IWW).

When Jack was asked to become a full time editor, he almost lost his nerve, for he did not think he even understood where the periods and the commas were supposed to go.

Jack served as editor of *Industrialisti* for 24 years, from 1951 until the last edition on Oct. 21, 1975.

From there he moved to sunny Florida, first having returned the gifts from his readers, even though he had often had to come up with personal funds in order to help the paper through a period of crisis.

Jack was 85 when he retired. That's the first time he was able to get some store bought dentures into his mouth, half of what he had were home made.

Jack Ujanen, sometime before 1984.

The enjoyment of Florida has lasted and so has the health which permits it.

Jack works in his garden, cooks a stew in his first own home.

Visitors fleeing the winter cold of the midwest bring variety to his life. Enjoyment includes weekly visits to the hall.

His eyes still see clearly, his ears, however, hear better at times than usually.

Jack has never been a strong political party man. His large scope of view has always been raised over party politics due to his love of people.

He has opened his purse strings for the benefit of many good

purposes, especially when it has been a question of cultural activities.

Jack, powerfully expresses his faith and gratitude towards the land where he has spent his manhood, so rich in experiences, and where he can enjoy his secure retirement years among the flowers he has himself planted. This is more than a one time shy shepherd lad could have dared to wish for.

Life itself has bestowed its gift, a delightful sunset, on the long and valuable work of this emigrant who fought the good fight with honest weapons.

Symposium planned -

Escape from the Holocaust: The Jews in Scandinavia

MINNEAPOLIS, MN - The University of Minnesota Department of Scandinavian Studies and Thanks to Scandinavia Inc. have announced an international symposium: *Escape from the Holocaust: The Jews in Scandinavia*.

The mission of the symposium is to determine the scope and nature of the Scandinavian response to the Holocaust, attempt to seek explanations, and to bring this information to the attention of North America and the world.

Speakers and topics include: "Escape from the Holocaust in the Context of the Final Solution," Yehuda Bauer, Hebrew University, Jerusalem; "Ethnic Minorities in the Scandinavian Countries," Erik Allardt, President of the Academy of Finland, Helsinki; "The Singularity of the Rescue of the Jews from Denmark," Leni Yahil, Yad Vashem, Jerusalem; "Norway's Response to the Holocaust," Samuel Abrahamsen, Brooklyn College, New York; "Sweden's Response to the Persecution of

Jews," Steven Koblik, Pomona College, California.

"Finland - The Exception to the Holocaust," Hannu Rautkallio, University of Tampere, Finland; "American Role in Scandinavia," Richard Breitman, The American University, Washington, D. C.; "Scandinavian Post-War Aid to Holocaust Survivors," James Rice, Thanks to Scandinavia Inc., Chicago; "Religious Communities and the Holocaust," Franklin Littell, Temple University, Philadelphia; "Scandinavian Experiences and their Meaning Today," Ambassador Max Jacobson, Finland; and a local panel providing "Testimony of Holocaust Survivors."

The symposium will be held at the Radisson University Hotel. Contact Lori Graven, Department of Professional Development, 315 Pillsbury Drive S. E., University of Minnesota, Minneapolis MN 55455, tel. 612-625-9023 or FAX 612-626-1632 for registration materials and a detailed brochure.

University of Minnesota

Finlandia Foundation Baltimore Area Chapter

Annual Crabfeast (Krapujuhla) at the Liimatta's Sunday September 10, 2 pm rain or shine.

The cost includes all the crabs you can eat. We will also have hot dogs and potato chips for children who don't like crabs.

Ice tea and soda's will be provided but BRING YOUR OWN BEER.

Of course there will also be some surprise special Liimatta homemade Finnish gourmet items.

In addition we will have drawings for prizes from Finland for those who paid their membership by June 30.

The swimming pool will be open so bring your swim suits.

Call 647-5798 by September 9 to let us know how many are coming so we can figure out how many crabs to get.

There has been a suggestion made to allow those of you who may desire larger crabs to make a special order for them. We will take your request when you call and tell you the cost so you can get them if you desire.

★ ★ ★

The Chapter will have a nominating committee report during the Crab Feast and election of officers.

The Board will also meet briefly to plan the remaining 1989 events.

Washington D. C. Finlandia Foundation sponsors a Potomac Dinner Cruise, Friday, Sept. 8, 1989, 8 pm to 11 pm.

Boarding at 7:30 pm behind the Gang Plank Restaurant on Maine Avenue.

For more information, call Aila

Long (301) 262-7538.

Scandinavian Council, of which we are a member, is holding a SALUTE TO SCANDINAVIA, at the World Trade Center in Baltimore on October 6 at 8 pm.

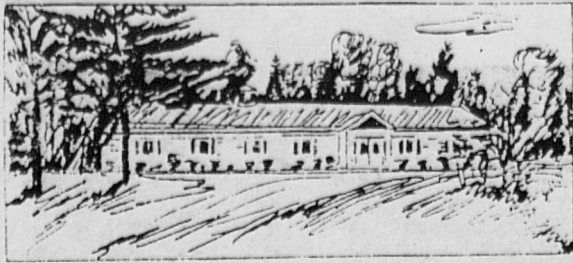
This black tie optional gala affair will be honoring all Scandinavian immigrants to the United States.

For more information, please call Osten Magneheim at 532-6630 or 532-6605.

FinnFest USA '89 in Seattle was attended by over 3,000 people from all around the U. S.

Amongst them were Kalevi & Jutta Olkio and Erik & Barbara Liimatta. If you want to know about it, ask them!

Kalevi A. Olkio

Finnish American Club of Saima

Saima Park - Fitchburg, Mass.

FITCHBURG, MASS - TORI '89 will be held at Saima Park on Sunday, Sept. 10. The hours are 11 a.m. to 3 p.m.

Our famous beef stew dinner will be served from 11:30.

There will be Finnish baked goods, a crafts and art booth, flowers and plants, books, "T" shirts, gift items, fruits and vegetables, flea market tables, and Finnish cassettes.

EXTRA SPECIAL: Over 10 tables of Scandinavian gifts. Three gift shops, hundreds of gift items. Come - start your xmas shopping.

The Heartland County Western Band will entertain you from 11:00 to 3:00.

You will enjoy the Chinese Auction. Rain or shine, come to Tori '89.

MEETING

The monthly meeting will be Wednesday, Sept. 13 at 7:30 p.m. The committee consists of Lempi & Wilho Aalto, Hilka & Hecky Kiuru, Lily Hannula, Irene & Ardy Kamila, Toivo Aho, and Lili Marble.

We will have a great program for you at the meeting. The October String Ensemble, conducted by Lois Migneault, will perform.

The ensemble includes first violins, second violins, first, second and third viola, cello and bass. The ensemble has been in existence for four years.

There are 16 in the group, men and women, non-professional, ranging in age from high school to retirees. You will not want to miss this program.

Our meeting will start at 7:30 sharp. The members of the ensemble will arrive at 8:30. We should have our meeting over by that time.

Non-members are welcome to come and enjoy this program.

DANCES

Dances coming up at Saima Park: Sept. 2, Hi-Lites; Sept. 9, V. Honkala; Sept. 16, Hi-Lites; Sept. 23, D. Wells Duo; Sept. 30, Hi-Lites; Oct. 7, Hi-Lites; Oct. 14, V. Honkala.

We have planned to have one dance a month with mainly Scandinavian music.

Plan on coming. Veikko makes good music. You will enjoy the evenings. Mark your calendar for Sept. 9 and Oct. 7. **THESE DANCES ARE FOR YOU.**

SULO HUOVINEN'S VISIT

The Finnish American Club of Saima held a reception for SULO HUOVINEN, the general secretary of Finnish organizations in Sweden Saturday July 29.

Over 50 came to greet the secretary.

According to Huovinen, there are about 300,000 Finns living in Sweden. 46,000 belong to 170 Finnish clubs in existence in that country.

In the Stockholm area there are 60,000 Finns and Huovinen says that if you think you can use Finnish in that area as a secret language there is bound to be a Finn that will overhear what you say.

It is interesting to note that the Finnish clubs have over 100 amateur theatre groups, many choruses, and folk dance groups. Some of these are considered "top notch" [reminds me of the immigrants that came to the U. S.].

The speaker said that the problem of getting young people into the clubs was the same as here in the U. S.

But, he said, plans are underway to organize clubs for the youth. They would choose their own leadership, take care of finances, etc.

nances, etc.

Huovinen felt this was the only way the youth could be motivated to take part in Finnish happenings.

The adult clubs have talent that is worth sending on tours to U.S. and Canada, and Huovinen promised to look into this.

It was a very pleasant afternoon.

REIPAS FIELD FUND

We are sorry that we did not receive enough donations to bring any runners from Finland. Unless you wish otherwise, we will hold the money received and try to get some athletes next year.

★ ★ ★

I was watching a video tape of Disney's INCREDIBLE JOURNEY and was pleasantly surprised when in one scene the father sang to his young daughter OL' KAUNIS KESA ILTA in Finnish. Sorry he sang only one verse.

Tarmo Hannula

Kalenteri

CALIFORNIA

Sept. 23 - Harvest Moon Dance, Finnish American Home Association, Sonoma.

CONNECTICUT

Aug. 27-Sept. 13 - Exhibition of oils and watercolors by Millie Wiskari, Willoughby Wallace Memorial Library, 146 Thimble Islands Rd., Stony Creek. Hours: Mon-Thurs, 11 am-9 pm; Friday & Sat., 11 am-5 pm.
Sept. 2 - Labor Day Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Bert Stromholm with soloist Aatos Autio. Sponsored by Aura Seura.
Sept. 5 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
Sept. 7 - Finnish American Heritage Society meeting, 7:30 pm, Finnish Hall, Canterbury.
Sept. 10 - Children's Day, 1-3 pm, Finnish Hall, Canterbury. Clowns, magic acts, games, story telling. Parents & grandparents bring your children.
Sept. 16 - TORI, 10 am-4 pm, Finnish Hall, Canterbury. Includes an art show of Millie Wiskari's paintings, food & bake sale.
Sept. 17 - Beef stew (lihasoppa) and game day, 12 noon - 4 pm, Aura Hall, Voluntown.

MASSACHUSETTS

Sept. 2 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Suomi Rd., Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
Sept. 9 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Revontulet Finnish folk dancers, 4:30-5:00 pm, Melody Tent, Barnstable. Sponsored by Finnish American Society of Cape Cod in celebration of Barnstable's 350th.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Veikko Honkala. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
Sept. 10 - Finnish American Club of Saima's TORI '89, 11 am-3 pm, Saima Park, Fitchburg. Beef stew from 11:30, Scandinavian gifts, country western music.
Sept. 10 - Barnstable's 350th anniversary parade, 2:30 pm, Barnstable. Finnish American Society of Cape Cod will feature a float.
Sept. 13 - Finnish American Club of Saima monthly meeting, 7:30 pm, Saima Park, Fitchburg. Program: The October String Ensemble at 8:30.
Sept. 16 - Sauna & refreshments, 3-9:30 pm, Uljas Koitto Camp, Pembroke.
- Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Demond Pond, Finn Park Rd, Rutland. Music by Kurt Bischoff. Sponsored by Finnish American Club of Rutland (FTSS).
Sept. 23 - Fall fair & supper, Uljas Koitto Camp, Pembroke.

MARYLAND

Sept. 10 - Finlandia Foundation Baltimore Area Chapter annual Crab feast. Call 647-5798 for more information and directions.

MICHIGAN

Sept. 6 - Finnweavers meet, 10:30 am, Lounge, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd., Farmington Hills.
Sept. 9 - Flea Market, 9 am-3 pm, Finnish Center, Farmington Hills.
Sept. 10 - Supper, 5:30 pm, Finnish Center, Farmington Hills.
Sept. 11 - Finnish language classes begin, Finnish Center, Farmington Hills. Registration: 6:30 pm; classes 7:30-9:30 pm. Beginning, intermediate, advance. For information: 478-9638.
Sept. 17 - Finnish Center Association general meeting, 2 pm, Finnish Center, Farmington Hills.

OHIO

Sept. 9 - 10th Annual Finn Open, Forest Oaks Golf Course, Southington.

All programs subject to change

From RAIVAAJA -

Books

SAMPO: THE MAGIC MILL, edited by Aili Jarvenpa & Michael G. Karni; New Rivers Press, 406 pp., paper cover, \$11.95.

Finnish Americans are beginning to rediscover their cultural heritage. Sampo gives a unique opportunity to participate in this rediscovery.

The first piece is Reino Virtanen's translation of Ilmari Kianto's delightful account of his visit, in 1914, to the home of 108-year-old Jamani Paavila, the last great singer of northern Karelia.

There are translations of early Finnish immigrant writers such as Lauri Lemberg and Annie Ruissalo.

Also, there are moving and often poignant memoirs of a number of first, second, and third generation writers such as Paula Erkkila and Inkeri Väänänen-Jensen, and short stories by Jane Piirto and Lauri Anderson.

Some of the writers are nationally known, like Anselm Hollo, Shirley Schoonover, Pierre Delattre, and Kathleen Osgood Dana.

A number of major contemporary writers are also featured in translations (done by Finnish-Americans), including Eeva-Liisa Manner, Pentti Saarikoski, Eeva Kilpi, and Eeva Joenpelto.

Much of what has been included here has never before been available in English translation.

MOLOTOV COCKTAIL, by John O. Virtanen; continental Publishing House, 322 pp., hard cover, \$10.00.

For the first time in English there is a novel which gives a true picture of the bitter days of the Russo-Finnish Winter War of 1939-1940 when courageous Finland amazed the world by standing up single-handedly against the gigantic unprovoked onslaught of Russian military colossus.

The author describes vividly, with blunt irony, the effect this Finnish "Pearl Harbor" had on that war generation - beginning careers disrupted, lovers separated, homes destroyed, hap-hazard military friendships severed as fate tossed lives into the cauldron of war.

The effective "Molotov Cocktail" bomb was given birth to bring the parade of Russian tank juggernauts to a halt.

John O. Virtanen was conscripted into the military at 21 years of age. He served as an ordnance officer during the Winter War in Karelia.

Virtanen received the Class II Freedom Medal and the Medal

Books

of Honor with Swords and Buckle for his heroism.

Send your book order to:
Raivaa, P.O. Box 600,
Fitchburg, MA 01420-0600
Make your check payable to RAIVAAJA Publishing Co. Add \$2.00 for postage and handling (Massachusetts residents add 5% sales tax)

New Finnish women's long jump sensation **Ringa Ropo** scored a victory at the Berlin International Track and Field Meet in West Germany on August 18.

She jumped for a distance of 22-2½ edging out the Soviet Union's Larisa Berishnaya, with 22-¼.

Hyvä hyppy!

-Harri Siitonen

Photo of Ringa Ropo appears on page 14

Articles for Sale

Arbor Presses, Compressors, Floor Jacks, Visers, Drills, Mills, Lathes, Brakes, Shears, Rolls, Bar Folders, Notchers, Lock Formers, Power Slitters, Shelving, Pallet Racks, Pallet Stacker, Blue Print Machines, Plan Files, Storage Cabinets.
Risons, 253 Main St. Plaistow, NH 1-603-382-5671
Mon.-Fri. 9:30-5 Sat. & Sun. 10-2.

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

TORI '89

Saima Park

Sunday, Sept. 10 10 am. - 3 pm.

Over 10 tables of Scandinavian gifts
3 gift shops - hundreds of gift items
Famous beef stew dinner served from 11:30
Country western band

Sponsored by Finnish American Club of Saima

Iloinen risteilyjoukko ryhmäkuvassa. Edessa vasemmalta Eino Lopenen, Walter Nisula, Anna Snow, Herbert Groop, Tauno Aalto, Kim Aalto, Lempi Aalto, Wilho Aalto, Vivian Kallio ja laivan pastori J. Raymond Zorback, joka saatiin mukaan, jotta ryhmä näyttäisi "säädylisemmältä". Toinen rivi Kerttu Lindaman, Ethel Noponen,

Lempi Bonomi, Esther Nisula, Lillian Leaman. Kolmas rivi Irma Laine, Evelyn Tankard, Pentti Laine. Neljäs rivi Helmi Floersheim, Irene Vilakari, Helvi Wintturi, Viola Rose ja Iida Stevens. Viides rivi Sylvia Bjornholm, Anne Koestler ja Helen Pisaruk. Kuvasta puuttavat Carrie ja Waldemar Keto.

FinnFestistä Alaskaan

FITCHBURG, - On ollut erittäin mielenkiintoista lukea viime viikkojen Raivaajista kirjoittajien FinnFest -kokemuksista ja palauttaa mieleen ne monet mielenkiintoiset tilaisuudet ja kokemukset, joista saimme nauttia.

Yleinen mielipide tuntuu olevan hyvin myönteinen. Seattle oli erittäin kaunis, puhdas ja moderni kaupunki. University of Washingtonin kam-

pus oli myös hyvin kaunis.

Juhlien päätyttyä lähti puolet eli 27 Ellen Tastulan järjestämän FinnFest matkan osallistujista, jatkamaan matkaansa Holland American Line'n Nieuw Amsterdam huvilalla Alaskaan. Laiva ei ollutkaan mikään pieni 'purtilo'. Se oli kymmenkerroksinen ja pystyi ottamaan noin 1500 matkustajaa. Henkilökuntaan kuului noin 500.

Alaskan matka oli kaikille mukanaolueille suuri elämys. Se ylitti joka suhteessa kaikki odotukset. Komento laivalla oli ensiluokkainen. Henkilökuntaa oli riittävästi täyttämässä vaativimpienkin toivomukset. Meitä passattiin, syötettiin ja viihdytettiin taukoamatta.

Paunoja tuli lisää, mutta kuka olisi voinut vastustaa kaikkia niitä herkkuja, joita oli tarjolla! Ne olivat kauniita katella ja herkullisia maistella.

Parasta maailmassa, ainakin tämän kirjoittajan mielestä.

Aika ei ehtinyt tulla pitkäksi. Joka päivä oli monenlaista ajanvietettä, kuten iltapäivä-teenkonserpteja, elokuvia, viihdeohjelmia, kuten esim. "Talent Show", jossa me suomalaisetkin esiinnyimme laulamalla "Kotimaani omi Suomi".

Meidät palkittiin kättentaputuksin ja pikarein. Meitä oli melko suuri joukko laulamassa; noin kaksikymmentä ja kuulijat kertoivat laulun menneen hyvin.

Matkan varrella poikkesimme maissa katselemassa Ketchikanin, Juneaun ja Sitkan nähtävyyksiä. Matkan kohokohta nähtävyyksien suhteen oli Glacier Bay. Se oli pohjoisin etappi. Se oli todella näkemisen arvoinen kimaltelevin jäätiköiden ja lumipeitteisten vuorin. Laivan koneisto pysäytet-

tiin, jotta saimme kuulla jäätiköistä irtautuvien jäämöhkäleiden aiheuttaman jylinän niiden pudotessa mereen.

Koko matka oli suurenmoinen elämys. En usko kenenkään katuneen matkaansa.

Palattuamme takaisin Fitchburgiin saimme ensimmäiseksi kuulla ikävän uutisen. Tauno Tastula oli kuollut sen päivän aamuna. Ellen Tastula, miehensä Taunon avustamana, on järjestänyt mm. neljät FinnFest matkat ja lisäksi monia muita matkoja, esimerkiksi Booster Club matkoja, joissa on ollut mukana monia suomalaisia. Taunolla eli Tunalla (kuten häntä kutsuttiin) oli aina jotain mukavaa ja hauskaa sanottavaa. Häntä tullaan kaipaamaan monella eri taholla. Otamme osaa Ellenin suureen suruun.

Irma Laine

WIN A DIAMOND!!

FROM WORKERS' CREDIT UNION

STOP IN AT ANY WCU OFFICE
AND REGISTER
TO WIN!!

Just one of the ways we'll celebrate our
75th Anniversary in 1989.

No Purchase Necessary
No cash value substitute for diamonds or settings.
Must be at least 18 years of age to register.

In Touch with You.
for Over 75 Years

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 43 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

FUEL OIL

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

Fitchburg ja ympäristö

Kirkollisia

Olimme Talkootansseissa

Suuri yleisö määrä mikä meikin täytti Weston teatterin 800 istuinta viime viikolla, jolloin jyväskyläläinen "Kulissi" esitti suomalaisen kansannäytelmän "Talkootanssit", todistaa, että tällä alueella on vielä riittävästi väkeä, joka on valmis kansoittamaan katsomon kunhan vain joku joukko tulee Fitchburgiin.

Esitys oli tyypillinen harrastajateatterityö, jossa oli paljon positiivisia puolia. Esiintyjät olivat kaikki sopivia osiinsa, ja mukana oli miellyttäviä lauluääniä, pari aivan loistavaa. Lavastus, jossa kouluteatterin verhonäyttämö oli koristettu koivuilla, tuvan pöydällä ja kirstulla sekä realistinen puvusto, työvaatteissa esiintyvä talkooväki, loivat esiin sen 30-luvun maalaistalo miljöön, jota näytelmä käsitteli.

Niin, 30-luku oli tuonut mukanaan sellaista ainesta, mitä ei vuosisadan alun kansannäytelmissä esiinny: talon insinööri poika palaa kotiin autolla; hän on saanut ensimmäisen työpaikkansa Lapista; tuk-

kilaispomo esittää tulevalle anopille, että hänet on "rokoitettu".

Mutta paljon oli tuttuakin kansannäytelmä ainesta: ei ottotyttö kelvannut emännälle miniäksi; herrasväen käyttämä kieli erottui rahvaasta; kauniita kansanlauluja kuultiin vähän väliä.

Näyttelijöillä oli alkuvaikeuksia suuren teatterisalin kehon akustiikan kanssa. Varsinkin naiset replikoivat liian nopeassa tahdissa ja usein asia jäi suurin osin harmaahapsille, ja ehkä huonosti kuulevalle ja suomen kieltä harvemmin käyttävälle, yleisölle epäselväksi. Väliajan jälkeen juttu parani huomattavasti.

Suuri näyttämö myöskin tuotti hankaluuksia sisääntuloissa ja ulosmenoissa, sillä matkaa oli pitkästi ja siitä syntyi kuolleita hetkiä muuten menevään näytelmään. Kivijärvi ei myöskään ollut mikään loistava näytelmänikkari sen suhteen, että juttu oli hyvin episodinen, kahden henkilön väliset kohtaukset seurasivat yksi toisensa jälkeen. Suurempaa joukkoa ei ilmaantunut näyttämölle ennen kuin aivan lopussa.

Kuoron laulut soivat kauniisti ja yksinkertaisesti tanssit vietiin reippaasti. Säestyksenä oli kaksi viulua, haitari ja bassoviulu, soittajat kansallispukuihin puettuina näyttämön syrjässä, antaen kirkkaan värin koko esitykseen.

Erityisesti täytyy kiittää Marjatan ja Pentin esittäjiä, sillä he lauloivat, replikoivat ja näyttelivät hyvin kauniisti. Hannikaisen ihanat melodiat pääsivät oikeuksiinsa näiden koulutettujen lauluäänien kautta.

Nostamme hattua tälle rohkealle joukolle, joka alle kahden viikon aikana kulki 1,000 mailia mannertamme ja esitti näytelmänsä kuusi kertaa niin suurilla kuin pienillä näyttämöillä, Volontownissa vielä ulkosalla. Toivomme, että heillä oli hauska matka ja että antaisivat sanan kulkea toisillekin seuroille, että tänne Uuteen Englantiin he ovat aina tervetulleita.

Roy Helander

Kulissin nuorempaa väkeä Saiman Puistossa.

Syntymäpäiviä:

Rauha Laitinen 95-vuotias

ASHBURNHAM, MA - Rauha Laitinen huomioi 95-vuotispäiväänsä elok. 20. päivänä avoimien ovien merkeissä. Vieraita saapui Rhode Islandista, Connecticutista, Mainesta, New Hampshiresta, Kaliforniasta ja kotivaltion naapurikaupunkien lisäksi Attleborosta, Pepperellista ja Leesta.

Syntymäpäiväsankari asuu Corey Hill Roadilla tyttärensä Helga Hawkinsin ja tämän tyttären Melindan kanssa. Kahdesta muusta lapsenlapsesta toinen, Richard, asuu Arizonassa, toinen, Allan, muutti äskettäin Kaliforniaan. Lapsenlapsen lapset Robert ja Brian asuvat Rutlandissa.

Päivänsankari on syntynyt Suomessa ja saapui Fitchburgiin 1914. Vuotta myöhemmin hän muutti Gardneriin. Hän ja hänen aviomiehensä Aati Laitinen asuivat Hubbardstonissa 32 vuotta, missä he omistivat Laitinen's Fuel firman. Mummuksi kutsuttu Rauha Laitinen omisti myös kanafarmin.

Vuonna 1973 hän muutti Ashburnhamiin. Hän kuuluu Forever Young Clubiin ja on 50-vuotinen jäsen Jessamine Chapter of the Order of Eastern Star -järjestössä. Yhä edelleen hän toimii perheen kokkina, leipoo oman pulansa ja ompelee päivittäin. Raivaajaa hän on lukenut vuodesta 1914.

Bethel-Seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus *Hyvät Uutiset* lähetetään joka sunnuntaiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 ip. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan pastorina toimii Taimo Majalahti, puh. 345-4264.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus *New Life* asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

Tiistaina klo 7:00 ill. aikuisen kuoroharjoitus. Klo 7:30 viikkoillan hartaustilaisuus.

Kahvitarjoilun kustantavat Mr. ja Mrs. Anton Nopanen.

Messiah Luterilainen seurakunta

Sunnuntaina, syyskuun 3, klo 8:15 aam. Suomen kielinen ehtoollis-jumalanpalvelus. Klo 9:15 Sunnuntaikoulu - erikois-Video ja Raamattu luokka. Klo 9:30 Korkeakoululaisten Raamattu luokka. Klo 10:30 Englanninkielinen ehtoollis-jumalanpalvelus.

Tiistaina, elok. 5, klo 7 - 9 ill. Lähetys-myyjäisten 'workshop'.

Perjantaina, elok. 8, klo 6:30-7:30 ill. 'Preschool Open House'. Kaikki lapset 2.9 - 5-vuotiaat ovat tervetulleita. Lähempiä tietoja puh. 342-6562.

Lauantaina, elok. 9, Perhepiknikki Kiltan naisten toimesta. Kirjoita nimesi eteisessä olevaan listaan jos aiot osallistua.

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
syysk. 2 p:nä 1989
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites soittaa

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Saima

Tulevia tilaisuuksia

Kahviaiset ja tanssit keskiviikkoiltoisin heinäk. 5. - elok. 30. klo 8 Kaleva Huvilalla, Fort Pond, Lancaster. Kaikki tervetulleita!

★

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, syysk. 2. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

★

TORI Saiman Puistossa sunnuntaina, syysk. 10. p:nä klo 11-3. Lahjatavaraa, leivonnaisia ym. Lihasoppaa ja country western bandi. Kaikki mukaan! Sponsori FACS.

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP

Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS AMERICAN
INVESTMENT
CORPORATION

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana jaakaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

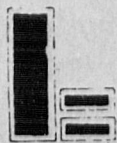
Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN

AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

TALKOOTANSSIT ...
jatkoa etusivulta

Virpi Salo ja Riikka Suomalainen

"Se oli oikein hyvää viihdettä," vakuutti puolestaan John Manning.

"Joskus oli kyllä hieman vaikea ymmärtää sitä kieltä, kun ne puhuivat siellä lavalla niin nopeasti. Mutta voihan se olla, että ne puhuvat sitä puhdasta suomea, jota me täällä taas emme enää puhu," kaikki neljä mietiskelivät, mutta lisäsivät heti perään, että loppua kohden alkoi puhettakin ymmärtää paljon paremmin. "Ehkä sitä alkoi korva jo tottua," Paula Parker ja Aili Weeks tuumasivat hymyillen.

Paula Parker ihasteli erityisesti näytelmän rakastavaisparin Pentin ja Marjatan yhteislaulua, mutta kiitosta sai kaikilta myös tukkilaisten johtajan voimakas ääni.

"Se ison talon isäntä oli kylä minusta kaikkein paras näyttelijä," lausui John Manning omana mielipiteenään.

Piikalikkojen
ensimmäinen
Amerikan vierailu

Talkootansseissa piikatytöitä esittäneet jyvaskyläläiset Riikka Suomalainen, 18 ja Virpi Salo, 22 eivät ole ensimmäistä kertaa esiintymässä. Riikka on näytellyt Kulissin esityksissä jo neljänä kesänä ja Virpillekin on tämä jo toinen kesä samassa ryhmässä.

Riikka on ollut joskus nuorempana mukana muissakin näytelmäryhmissä, mutta musiikin harrastus on molemmille tytöille - kuten kaikille kulissilaisille - hyvin tärkeä.

"Minä soitan viulua ja myös vähän pianoa ja tässä näytelmässä me molemmat myös laulamme kuorossa," Virpi kertoo.

Virpi on Talkootansseissa mukana kuoro- ja tanssikoh-

Riitta Ruuska ja Eeva Järvinen kahvilla Saiman Puistossa. Taustalla Vesa O. Pyrrö ja Markku Saarinen jututtamassa FACS:n puuhamiestä Tarmo Hannulaa (selin).

tauksissa ja Riikka taas esittää sutjakkakielistä piikatytö Maijaa.

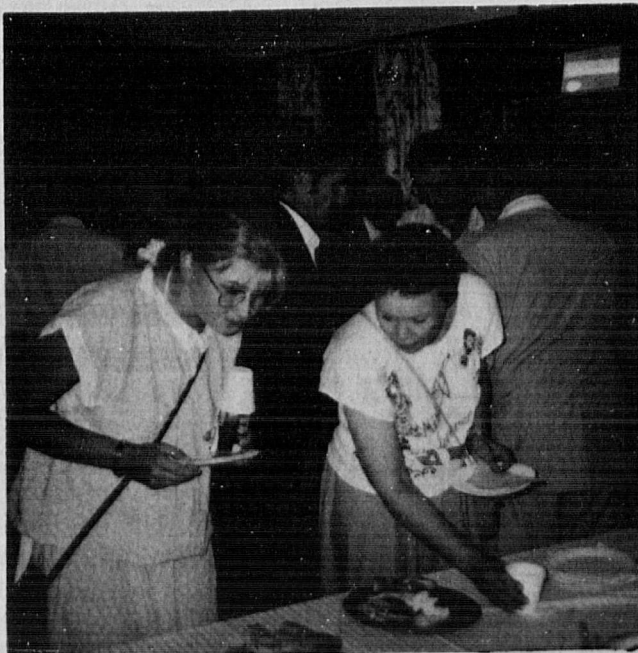
Riikalla alkavat syksyllä opinnot Vaasan kauppakorkeakoulussa ja Virpi valmistuu kohta lastentarhanopettajaksi. Molemmille tämä näytelmäkiertue on samalla myös ensimmäinen matka Yhdysvaltoihin (kuten melkein kaikille Kulissin jäsenille).

"Ihmiset on täällä olleet kyllä hirveen mukavia, vastaanotto on ollut lämmin joka paikassa. Tämä jatkuva matkustaminen on tietysti ollut ajoittain raskasta," Riikka selittää tunnelmiaan.

"Se minulle oli yllätys, miten helppo ihmisten kanssa on kommunikoida, sillä pelkasin hieman etukäteen, miten kielitaito riittää," Virpi kertoo iloisena.

Koska Suomen televisio ja sanomalehdet ovat pitäneet Amerikan tapahtumien raportoinnista hyvin huolta, ei mitään erityisen uutta ja ihmeellistä ole kummallekaan tullut matkan aikana vastaan.

"Se kyllä ihmetytti, kun ajoimme linja-autolla Kanadasta Yhdysvaltoihin ja katselimme luontoa, niin näytti ihan siltä kuin olisimme tulleet Suomen Lappiin," Virpi ja Riikka nauravat maisemien samanlaisuutta.

Kulissilaiset tyytyväisiä
matkaansa

Jyvaskyläläisen harrastelijateatteri Kulissin äskettäinen esiintymismatka Kanadaan ja Yhdysvaltojen itärannikolle onnistui yli odotusten ryhmän matkajärjestelyistä huolehtineen Mauri Piin mukaan.

Ajatus vierailumatkasta syntyi viime kesänä kun erään esiintymisen jälkeen ryhdyttiin koko joukolla miettimään, että mitähän voitaisiin tehdä ensi kesänä. "Joku siellä heitti huulen, että lähdetään Rapakon taakse," Pii kertoo.

Piillä kun sattui olemaan matka Helsinkiin, hän lupasi pistäytyä Suomi-Seurassa otamassa selvää esiintymismatkan mahdollisuuksista. Siellä silloinen järjestösihteeri Peter Lönnberg antoi yhteyshenkilöitten nimiä sekä Kanadan että Yhdysvaltain puolella. Siitä alkoi koko talven ja kevään kestänyt kirjeenvaihto lukuisine puhelinsoittoineen.

Apurahaa anottiin Jyvaskylän kaupungilta, opetusministeriöltä ja Suomi-Seuralta. Suomi-Seuralta saatiin 3,000 markkaa, opetusministeriöltä 20,000 markkaa ja Jyvaskylän kaupungilta 15,000 markkaa. "Loppuraha on sitten kerätty erilaisilla esiintymisillä, kaikki tämän kesän voitot ovat menneet matkakassaan ja itse on pistetty mukaan 1,000 markkaa per nuppi," Pii selvittää.

Kesälomat ajoitettiin elokuun lopulle, jotta matka voitaisiin tehdä. Osa on kesälomalla, nuoremmat koulusta lomalla, sillä Suomessa koulut alkoivat jo elokuun 17. päivänä. Vain pari esiintyjää piti vaihtaa toiseen, kaikille muille elokuun loppu oli sopiva vierailuajankohdaksi.

Kanadassa kaikki sujui hyvin. Suomi Kodilla pidettiin kaksi esitystä, ja yleisöä saatiin hyvin kumpaankin. Ainoana ongelmana oli majapaikan ja esiintymispaikan välinen pitkä etäisyys.

Ainoana vapaapäivänä katselimme Torontoa laidasta laitaan. Varmasti kävelimme noin 10-15 kilometriä ja illalla jalat olivat ihan muusina.

Tänne (siis Fitchburgiin) läh-

Mauri Pii

tiessämme tiesimme, että matka on yli 800 kilometriä. Saamamme bussi oli kyllä sen näköinen, että ensimmäiseksi sanoimme, että mitenkähän tuolla pääsee perille näin pitkää matkaa," Pii kertoo.

"Suomessahan bussifirma ei eläisi, jos sen kulkuneuvot olisivat huonokuntoisen näköisiä. Bussi oli kylläkin todella hyvä, oli ilmastoitua, kuljettaja oli mukava ja kaikki pelasi hyvin."

Vaikka Torontossa asuttiin luksus-hotellissa, kukaan matkalaisista ei valittanut Fitchburg State Collegen oppilasasuntolan tiloista. Kaikki ovat olleet tyytyväisiä. Esitystä edeltäneet tiistai ja keskiviikkopäivät kuluivat melkein kokonaan kaupungilla ostoksilla ja paikkakunnan katselemisessa.

"Hirveesti ollaan tykätty," oli Piin kommentti matkan puolivälissä.

"Kukaan ei ole katunut, päinvastoin. Aika raskasta tämä tosin on, vauhti pitää olla päällä, ja sitä tulee valvottua, mutta sehän kaikki kuuluu tähän matkan henkeen," hän kertoo realistisesti.

Vain kolme henkeä koko ryhmästä on käynyt aikaisemmin Pohjois-Amerikassa. Iso-mäen emäntää esittänyt Majlis Hytönen, joka toimii myös ryhmän sihteerinä, jatkoi matkaa St. Louisiin, Missouriin, missä hänen poikansa on asunut viimeiset 11 vuotta.

"Joten meille tämä on ihan uutta," Pii kuvailee. "Melkein voi sanoa, että kuljetaan suu-

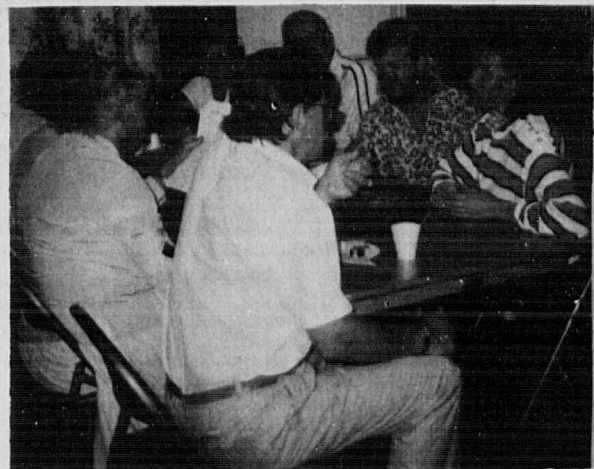
auki ja todetaan, että 'kato nyt totakin' ja vaikei se englantikaan suju loistavasti, niin ihan hyvin on pärjätty. Ostoksetkin on onnistuttu tekemään musiikkikauppoja myöten."

Kulissi on perustettu vuonna 1982 ja kaikki jäsenet ovat täysin harrastelijoita. Kaikki perustavat jäsenet ovat tulleet aikaisemmin toimineesta Keljon Nuorisoteatterista. Kulissin perustajat löysivät professori Lauri Saretsalon avulla vanhan ladon esiintymispaikakseen. Vuosina 1983-85 esitettiin "Viulunsoittaja katolla", vuosina 1986-87 "Valkoinen hevonen" ja nyt kahtena kesänä on esitetty "Talkootansseja". Kaikki ovat olleet laulunäytelmiä, puheteatteri on jätetty muitten jyvaskyläläisten teatterien esitettäväksi.

Entäpästä tästä eteenpäin?

Suunnitelmiin kuului, että tällä matkalla harkittaisiin, mitä otetaan ensi kesän ohjelmistoon, mutta ainakaan Fitchburgiin päästytyä päätöstä ei oltu tehty. Vaihtoehtoja on kaksi: joko kotimainen laulunäytelmä tai unkarilainen operettipohjainen laulunäytelmä.

"Syyskuun puoleen väliin mennessä meidän tulee päättää ensi kesän ohjelmistosta," Pii selittää. "Sitten etsimme ohjaajan, sekä musiikin ohjaajan että näytelmän ohjaajan. Uskon, että tässä matkalla on niin paljon kaikkea muuta tekemistä, että päätös jää varmasti syyskuuhun."

Amerikansuomalaiset jututtamassa Talkootanssien Rainer Rimpilää, Tapani Järvistä ja Leena Pyylampea.

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Pikku-uutisia

Suomesta
Tiilitehdas
kehitysapuna
Nicaraguaan

Herralassa Lahden lähellä toiminut tiilitehdas pakataan talkoovoimin laivattavaksi kehitysapuna Nicaraguaan.

Tehtaan koko tuotantokaluston ostanut Työväen Sivistysliitto lähettää Herralasta täydellisen tiilentuotantolinjan Teustepeen, jossa jo toimii Suomesta kaksi vuotta sitten toimitettu tiilitehdas.

Nyt lähetettävä kalusto kaksinkertaistaa Teustepen tehtaan tuotantokyvyn.

Valtaosa Katilan Tiili Oy:n entisestä kalustosta laivataan TSL:n Nicaraguassa toteuttaman kehitysyhteistyöprojektin käyttöön. Toisen tuotantolinjan peruskalusto jää kunnostettuna odottamaan vastaavan projektin käynnistymistä ensi vuonna itsenäistyvässä Namibiassa.

TSL:n Teustepen tiilitehdas on jo aloittanut tuotantonsa. Tehtaan nykyinen tuotantokoneisto on peräisin Oitin vanhasta tiilitehtaasta, joka sekin toimitettiin Nicaraguaan talkootempauksella pari vuotta sitten.

Teustepen tiilitehtaan lisäksi TSL:n hankkeeseen Nicaraguassa kuuluu sahalaite ja puusepäntehtas. Liitolla on Nicaraguassa neljä kenttätöntekijää.

Pakolaiskiintiö
täyttämättä

Suomen pakolaiskiintiö tälle vuodelle uhkaa jäädä täyttämättä.

Viime vuodenkin kiintiöstä on täyttämättä 37 pakolaisen määrä ja tälle vuodelle varatuista 500 paikasta ei ole vielä täytetty yhtään.

Suomen Punainen Risti pelkää pakolaisten tulon kasvautuvan sopeutuksen kannalta huonoon aikaan eli syksyyn tai sitten ensi vuoteen.

Merikotkilla
hyvä vuosi

Maailman Luonnon Säätiön merikotkaryhmän mukaan merikotkilla on tänä vuonna ennätyselliset 50 poikasta. Lämpimän kesän johdosta pesintä on ollut hieman etuajassa.

Suomessa arvioidaan olevan 65-70 paria merikotkia. Lajin elintila on valitettavasti kaventunut koko ajan saaris-tometsien hakkuiden seurauksena.

Piispojen
vihittävä
naispapi

Helsingin piispa Samuel Lehtonen arvioi, ettei piispainkokous antane piispoille oikeutta kieltäytyä vihkimästä naista papiksi. Mahdollisuutta kieltäytyä vihkimisestä on ehdottanut Porvoon piispa Erik Vikström.

Lehtonen puhui noin 80 Pohjolan naispapille, jotka olivat kokoontuneet seminaariin Suomeen.

Tanskalaiset naispapi kertovat tilaisuudessa, ettei Tanskassa enää vastusteta naispappeutta. Maan papeista onkin naisia neljännes.

Ruotsissa naisia on papeista joka kymmenes. Suomessa naispappeja oli kevään tietojen mukaan noin 300, joista yli sata työskentelee Helsingin hiippakunnassa.

Heinäkuu
vuosikymmenen
synkin
kolaritilastoissa

Kuluneen heinäkuun aikana sai Suomen tieliikenteessä surmansa kaikkiaan 73 ihmistä. Luku on yhden kuukauden korkein tämän vuosikymmenen aikana.

Viimeksi kuluneina kolmena vuonna on keskikesällä liikenteessä kuolleiden määrä jäännyt alle 60:n.

Liikenneturvan mielestä syynä korkeisiin onnettomuuslukuihin ovat holtittomat ajotavat. Entistä useammin liikenneturman ovat aiheuttaneet kova vauhti ja varomattomuus.

Naiset voittivat, miehet hävisivät

Suomi-Ruotsi-maaottelun
tulostaso heikko

Suomen ja Ruotsin välinen perinteinen yleisurheilumaaottelu päättyi miesten kilpailun osalta Suomen tappioon numeroin 197-213, mutta naisten osalta taas kirkkaaseen voittoon 184-138.

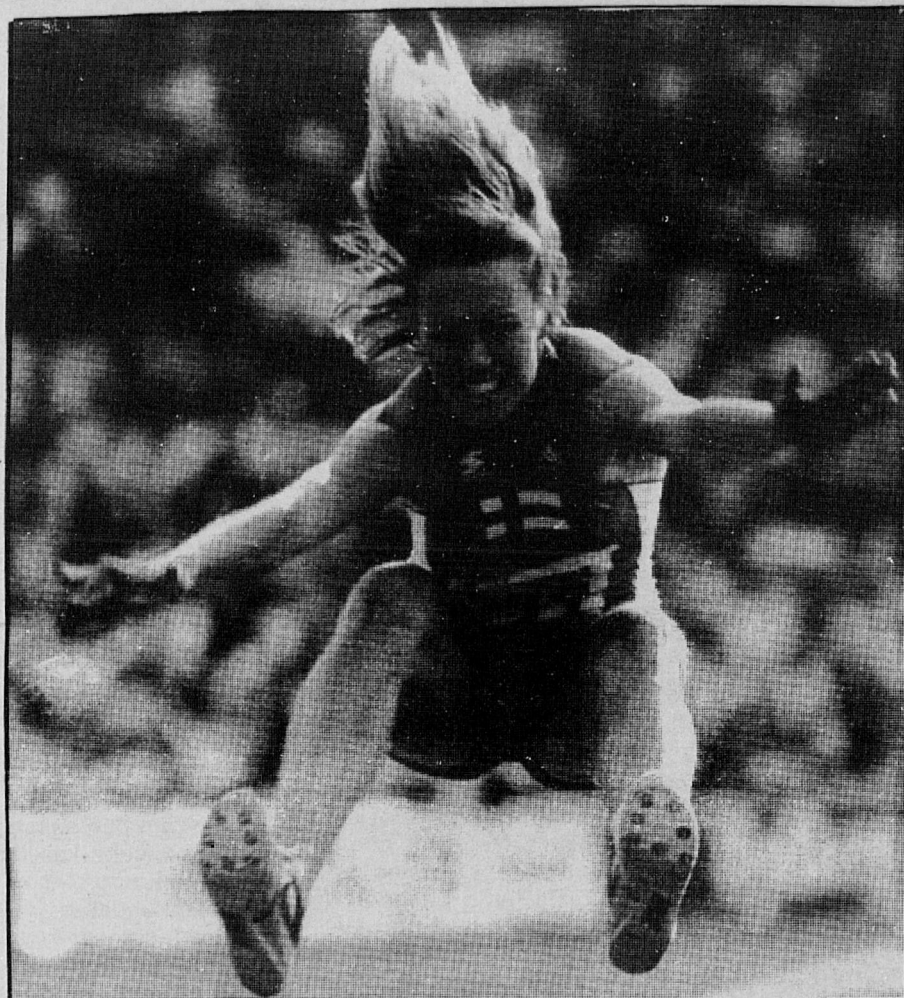
Suomen miehet takeltoivat perinteisissä suomalaisissa lajeissa kuten pitkän matkan juoksussa ja jopa keihäässä: niin olympiakultaa voittanut Tapio Korjus kuin MM-mita-

listi Seppo Rättyään eivät saaneet heittojaan kulkemaan, jolloin ruotsalaiset saivat kaksoisvoiton.

Maaottelun henkinen taistelu käytiin tuomaristossa, kun ruotsalaiset protestoivat 1,500 metrin juoksun voittoa Mika Maaskolaa vastaan perusteenaan Maaskolan ohitus, jossa Maaskola tönäisi ruotsalaista. Ruotsalaiset saivat aluksi protes-

tinsa läpi ja Maaskolan juoksu hylättiin, mutta Suomen myöhempi vastaprotesti meni kuitenkin läpi ja Maaskola julistettiin uudestaan voittajaksi.

Maaottelussa ei hemmoteltu yleisöä loistotuloksilla, vaan numerot jäivät kansainvälisesti katsoen melko vaisuiksi. Parhaan tuloksen esitti Suomen pituushyppääjä Ringa Ropo ponnistamalla uuden Pohjoismaiden ennätys-

Pituushyppääjä Ringa Ropo leiskautti maaottelussa uuden Pohjoismaiden ennätysen 682.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420-0600
Puh. (508) 343-3822

FINNEXPRESS

**FINNTASTIC GROUP FLIGHTS
FINNAIR SCHEDULED SERVICE**

WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

**NEW YORK \$618 - SEATTLE \$649
LOS ANGELES \$699 - TORONTO \$655**

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

**Money saving tax-free connections
from all other airports in North America**
- Business or Pleasure -

ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD

FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL HANSLIN SERVICE
40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:
212 832-8989 800 223-0567
"PUHUMME SUOMEA"

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Asiantuntijat kiistelevät ilmiön vakavuudesta

Suomen metsä sairastaa

Suomen symboli ja talouden tukipylväs, metsä, sairastaa. Saasteet ja tuhohyönteiset kiihdyttävät puita, jotka eivät jaksa kasvaa. Uudellamaalla kuuset varistavat neulasia ennen aikojaan, Hämeessä männyt kellastuvat, Satakunnassa koivut eivät puhkea lehteen, Lapissa metsiä kuolee.

Uusia sairastumisia tai puukuolemia paljastuu melkein viikottain. Selitykseksi ei enää riitä pakkanen tai kuivuus tai että yli-ikäiset metsät kuolevat vanhuuttaan.

Johtavat suomalaiset metsäasiantuntijat myöntävät vauriot, mutta kiistelevät niiden vakavuudesta.

Metsävaurioita ja muita ympäristömuutoksia on tutkittu vuosikausia. Pelkästään maatalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteinen happamoitumisprojekti Haparo on kestänyt kohta viisi vuotta ja maksanut 50 miljoonaa markkaa.

Sille suunnitellaan jo kuusivuotista jatkoa, Silmua, joka maksaa 30 miljoonaa mark-

kaa vuodessa.

Tutkijoilla on edelleen lukuisia selityksiä metsävaurioiden syistä. Yhtä mieltä he eivät ole juuri mistään. Yhä useamman tutkijan mielestä kaksi asiaa näyttää kuitenkin ilmeiseltä: metsävaurioihin on useita syitä ja ilmansaasteet on yksi niistä. Osa tutkijoista uskoo, että metsät selviävät vähin vaurioiden, osa ennustaa laajoja tuhoja.

Puu on Suomen teollisuuden tärkein luonnonvara. Jos se tuhoutuu, koko maalle käy huonosti.

Metsäteollisuuden mielestä ei ole syytä suureen pelkoon, puuta kyllä riittää, mutta metsänomistajat näkevät kuitenkin omin silmin, että heidän omaisuutensa rapistuu käsiin.

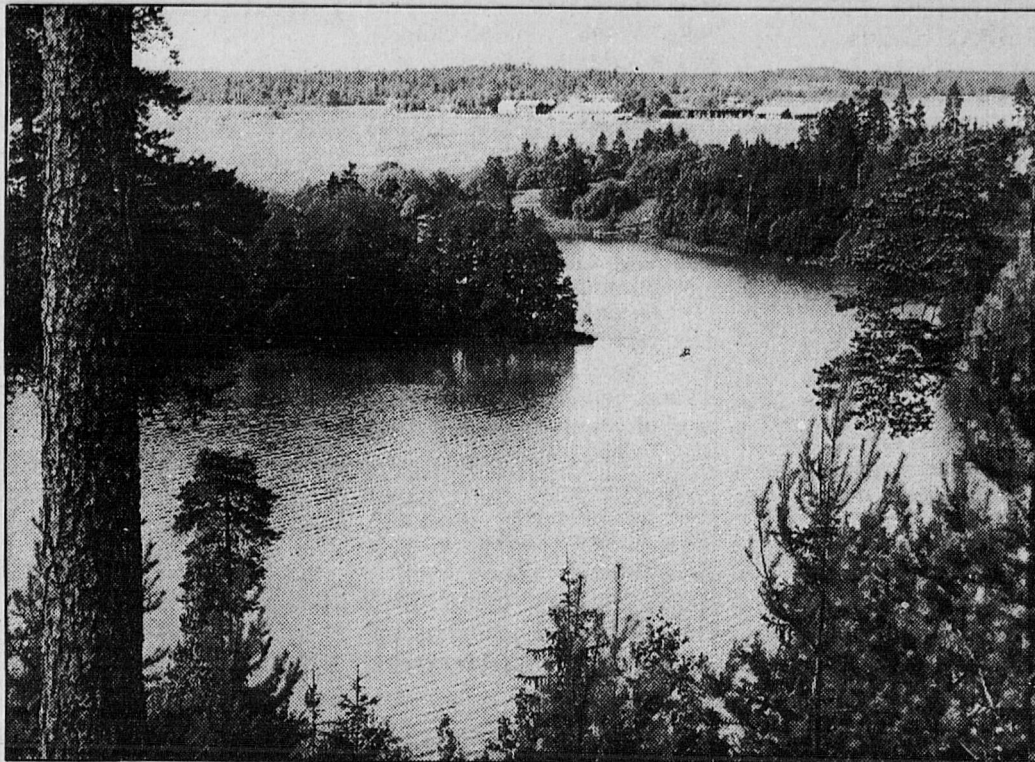
Suomen puiden kasvuvauhti on hidastunut samoilla alueilla, joilla on huomattu neulasten kellastuneen oudosti. Kellastumista pidetään Länsi-Saksassa yhtenä metsäkuolemien ensioireena. Kellastuneet ja kasvuaan hidastaneet metsät sijaitsevat seuduilla, joille laskeutuu erityi-

sen paljon rikkiä ja tyypeä ns. happosateiden mukana.

Se tiedetään, että Suomeen tulevista päästöistä kolmannes on peräisin kotimaasta,

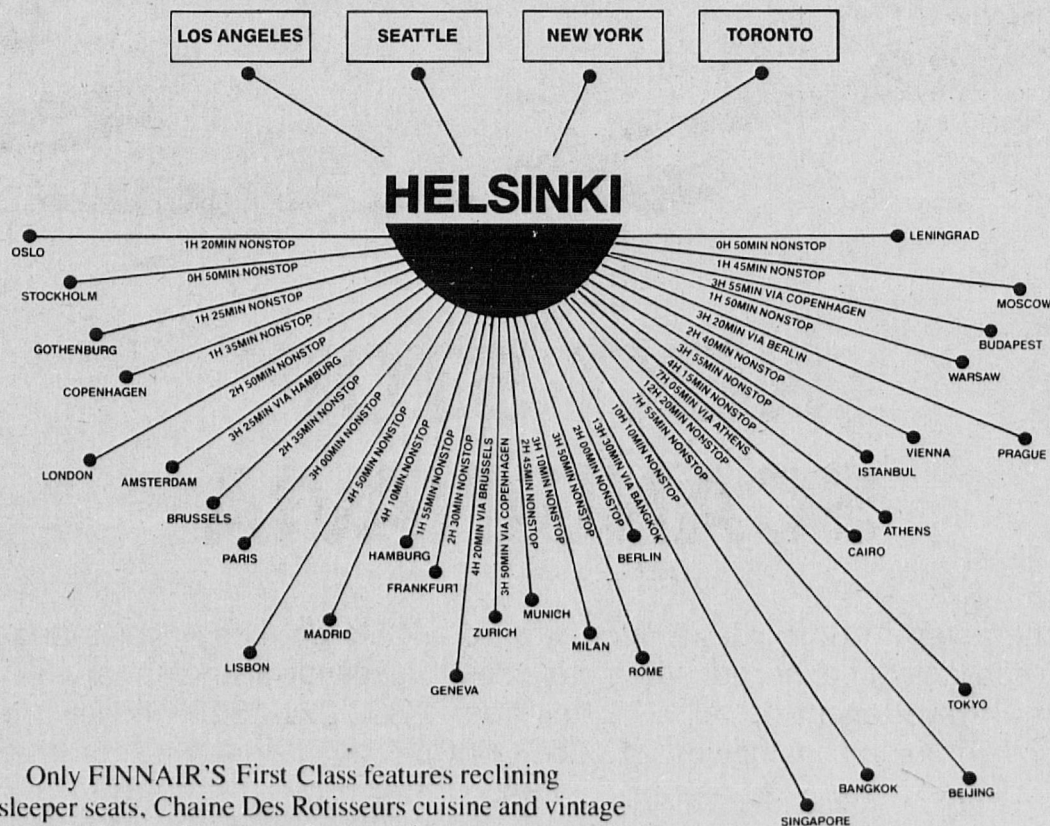
kolmannes Neuvostoliitosta ja kolmannes muualta. Suomi on samassa asemassa kuin Ruotsi, jota saastuttaa ainakin viisi, ehkä kymmenen maata.

Mikäli Suomi pystyisi sopimaan Neuvostoliiton kanssa rajoituksista, saisi se päästöistä kuriin kaksi kolmannesta, Kaakkois-Suomessa ja Itä-Lapissa vielä enemmän.

Suomeen tulevista metsää tuhoavista päästöistä kolmannes on peräisin Neuvostoliitosta.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room...plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-950-5000: In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

Kuluttaja-tutkimukselle oma laitos

Kuluttajatoimikunta esittää kuluttajatutkimuslaitoksen perustamista. Toimikunnan mukaan Suomesta puuttuu lähes kokonaan kotitalouksien ja kuluttajan näkökulmasta tehty taloudellinen tutkimus.

Tällä hetkellä tutkimusta tehdään lähinnä talouspolitiikan ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Uuden kuluttajatutkimuslaitoksen tulisi tehdä mm. palveluiden laadun ja hintojen mitaamiseen liittyvää tutkimusta.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOSLTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita.

Nopea toimitus
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906)827-3906

Jälleen myyjä halutaan

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI
KULMILTA

Wallenbergin omaisille kutsu Moskovaan

Neuvostoliitto on vihdoinkin raottamaan salaperäisyyden verhoa ruotsalaisen diplomaatin Raoul Wallenbergin kohtalon osalta. Wallenbergin sisarpuoli Nina Lagergren ja velipuoli Guy von Dardel on kutsuttu lokakuussa Moskovaan keskustelemaan kadonneen diplomaatin tapauksesta.

Wallenberg katosi Budapestissä toisen maailmansodan loppuvaiheessa. Hän pelasti kymmeniä tuhansia juutalaisia sodan aikana joutumasta natsien keskitysleirille.

Neuvostoliitto on sanonut Wallenbergin kuolleen sydänkohtaukseen Ljubljankan vankeilassa vuonna 1947.

Neuvostoviranomaiset ovat nyt ensimmäistä kertaa omaloitteisesti valmiit keskustelemaan Wallenbergin tapauksesta. Ruotsin hallituksen kanfa asiaan on, että Wallenberg on elossa, kunnes toisin todistetaan.

Kutsun välitti Neuvostoliiton Ruotsin-suurlähettiläs Boris Pankin äskettäin Tukholmassa. Pankin ei kertonut kenen kanssa ruotsalaisryhmä keskustelelee asiasta.

Moskovaan on kutsuttu myös ruotsalaisen Raoul Wallenberg-yhdistyksen puheenjohtaja Per Anger, joka työskenteli yhdessä Wallenbergin kanssa Budapestin lähetystössä.

Luonnonpuisto Beringiin

Yhdysvallat ja Neuvostoliitto suunnittelevat yhteistä luonnonpuistoa, johon kuuluisi osia Alaskasta ja Siperiasta sekä mantereet erottava Beringinsalmi. Asiasta kertoi Washingtonissa Maailman luonnonsäätiön varapresidentti Curtin Bohlen.

Maamme edustajien on määrä tavata neuvostoliittolaisia Siperiassa 5. syyskuuta, jolloin keskusteltaisiin puiston alueista. Rajan kummallakin puolella olevat asukkaat ovat tehneet useita vaihtovierailuja kahden viime vuoden aikana, ja Alaskan lentoyhtiö järjestää tilauslentoja Nomen ja Siperian välillä.

Puiston yhteishoito suojelisi alueella eläviä karibuja, poroja, jääkarhuja, mursuja ja muita imettäväisiä ja lintuja, Bohlen sanoi.

Molotov-Ribbentropin -sopimus 50 vuotta

Baltia protestoi jättiläismarssilla

TALLINNA, Viro - Katkeamaton 620 kilometrin pituinen ihmisketju Viron pääkaupungista Tallinnasta Liettuan pääkaupunkiin Vilnaan muodostettiin äskettäin protestiksi 50 vuoden takaiselle sopimukselle. Tämä Molotov ja Ribbentropin sopimus salli Neuvostoliiton aluevalloituksen lännessä ja teki lopun Viron, Latvian ja Liettuan itsenäisyydestä.

Vuonna 1939 solmittu Saksan ja Neuvostoliiton välinen hyökkäämättömyyssopimus sisälsi lisäpöytäkirjan, jonka mukaan Baltian maat ja Suomi kuuluvat Neuvostoliiton etupiirialueeseen. Neuvostoliiton virkamiehet ovat nyt vihdoinkin myöntäneet lisäpöytäkirjan olemassaolon, mutta kiistävät edelleen, että Baltian maiden liittämällä Neuvostoliittoon olisi mitään tekemistä sopimuksen kanssa.

Virallisen selityksen mukaan miehitystä ei tapahtunut, vaan Baltian maat liittyivät Neuvostoliittoon vapaa-

ehtoisesti sen jälkeen, kun työväenluokka oli pakottanut porvarilliset vallanpitäjät luopumaan asemastaan.

Vuoden 1939 sopimuksesta on tullut perestroikan Neuvostoliitolle odotettua suurempi ongelma, koska maassa pidetään vasten omaa tahtoa menetettyä itsenäisyyttä oikeutuksena sananvallan lisäämiseen.

Virossa 620 kilometrin mittaisen ihmisketjuhankkeen takana olivat poliittiset liikkeet kansanrintamasta ehdottoman itsenäisyysvaatimuksen kannalla olevaan riippumattomuuspuolueeseen.

Ihmisketjuun oli koottu väkeä Viron kaikista osista. Kaikkiaan protestoijia oli noin kolmisensataatuhatta.

Kaikille halukkaille ei ollut paikkaa ketjussa, joten kotona pysytteleviä kehoitettiin radiossa ja televisiossa sytyttämään kynttilä ikkunalle.

Tallinnasta Vilnaan ulottunut 620 kilometrin ihmisketju protestoi Baltian maiden liittämistä Neuvostoliittoon.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350 (in New York City, call 718-657-7700; in Los Angeles 213-655-8600).

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS[®]

THE AIRLINE OF SCANDINAVIA

SEPTEMBER